

DANISH JOURNAL OF NURSING

Sygeplejersken

“
**SOM AT
ARBEJDE
GRATIS**

*Jeanette Bertelsen
bruger meget
tid på at hente
uniformer*

VODKA KOSTEDE HENRIK AUTORISATIONEN

Det begyndte med en øl på en gåtur. Men langsomt tog alkoholen styringen over sygeplejerske Henrik Sjøberg Rasmussen, og han blev meldt til Styrelsen for Patientsikkerhed. Han er ikke den eneste sygeplejerske, hvis autorisation og job bliver bragt i fare på grund af et misbrug. Læs fortællingen om Henrik.

GRATIS WEBINAR

ER DU NYSGERRIG PÅ AT LÆRE MERE OM FOREBYGGELSE AF HUDPROBLEMER?

Gratis webinar for nordiske sygeplejersker på tværs af specialiseringer, hvor førende eksperter vil gøre dig klogere på hudbarrieren og hvordan du kan medvirke til at forebygge hudproblemer.

Huden er et fantastisk, men ofte overset, organ. Den er **kroppens første forsvarslinje mod ydre faktorer** såsom bakterier og forurening. Uden den rette pleje er din, og patientens hud i højere grad udsat for tørhed, irritation og i værste tilfælde infektion. Forebyggelse af hudproblemer i sygeplejen er derfor **afgørende for patienters velvære** og komfort.

Registrer dig her!
SCAN QR KODEN

TIRSDAG 3 MAJ
17-18 CET

Sponsoreret af **CeraVe**
DEVELOPED WITH DERMATOLOGISTS

Så kom regeringens sundhedsreform

 Der er flere gode takter i regeringens udspil til en sundhedsreform. For både sygeplejersker og patienter.

Helt overordnet er det glædeligt, at regeringen lægger op til at bruge sygeplejerskernes kompetencer bedre i sundhedsvæsenet. Netop større tillid til fagligheden og bedre brug af sygeplejerskernes kompetencer er vigtig for at opnå høj kvalitet i sygeplejen.

I Dansk Sygeplejeråd har vi i flere år målrettet arbejdet for, at sygeplejerskerne må løse flere opgaver selvstændigt. Det er derfor glædeligt, at regeringen nu foreslår at lade sygeplejersker udføre opgaver, som de allerede er uddannet til, uden først at skulle spørge en læge. En sådan ændring vil have stor betydning for sygeplejersker og akutsygeplejersker i kommunerne.

Det er positivt, at regeringen har lyttet til os og taget de gode, internationale erfaringer til sig.

Samtidig er det positivt, at regeringen nu lægger op til at indføre nationale kvalitets-

planer. Disse skal bl.a. sikre, at niveauet i indsatserne følger med, når opgaver flytter fra sygehus til kommune.

Regeringens udspil indeholder desværre ingen forslag til løsninger på, hvordan de store udfordringer med mangel på personale i sundhedsvæsenet skal tackles. Samtidig efterlader ambitionsniveauet ift. sygeplejefaglig ledelse og specialkompetencer også stadig meget at ønske.

Nu starter de politiske forhandlinger. Lad os håbe, at regeringens gode intentioner munder ud i en bred politisk aftale om et mere sammenhængende sundhedsvæsen.

Grete Christensen

Grete Christensen,
formand

I MARTS HAR DANSK SYGEPLEJERÅD VÆRET I MEDIERNE MED BL.A. DISSE EMNER

Berlingske

"Hvad er det værd at sikre sig på de ydre linjer, hvis det falder sammen i det, der har været vores højborg, nemlig velfærdssamfundet. Det her kalder på, at vi i øvrigt ser på, hvad det er for et samfund, vi gerne vil have – om vi udover at være en stærk forsvarsnation også tager os ordentligt af børnene, de ældre og de syge."

GRETE CHRISTENSEN,
formand i Dansk Sygeplejeråd (om milliardbevillinger til Forsvaret)

Altinget

"Sundhedsvæsenet er i høj grad flyttet ud i kommunerne, så det nytter ikke noget at holde fast i, at det forskningsbaserede kun foregår inde på sygehusene."

DORTHE BOE DANBJØRG,
2. næstformand i Dansk Sygeplejeråd (om ny forskningsstrategi for det primære sundhedsvæsen)

Berlingske

"Vi har ikke direkte noget ønske om at ukrainerne skal foran i autorisationskøen. Vi har et ønske om at alle, der står i køen, skal have vurderet deres sag hurtigere. Afklaringsprocessen i Styrelsen for Patient-sikkerhed skal speedes op helt generelt."

GRETE CHRISTENSEN,
formand i Dansk Sygeplejeråd (om autorisation til udenlandske sygeplejersker)

Ansvh. chefredaktør
MORTEN JAKOBSEN
mja@dsr.dk
Telefon: 4695 4110

Redaktionschef
JAKOB LUNDSTEEN
jlu@dsr.dk
Telefon: 4695 4180

Redaktionssekretær
LOTTE HAVEMANN
lha@dsr.dk
Telefon: 4695 4179

Redaktionssekretær
HENRIK BOESEN
hbo@dsr.dk
Telefon: 4695 4189

Fagredaktør
MAJ SIERCKE
msi@dsr.dk
Telefon: 4695 4116

Art Director
MATHIAS N JUSTESEN
mnj@dsr.dk
Telefon: 4695 4280

Journalist
CHRISTINA SOMMER
cso@dsr.dk
Telefon: 4695 4264

Journalist
ANNE WITTHØFFT
awi@dsr.dk
Telefon: 4695 4108

Journalist
KRISTINE JUL ANDERSEN
kja@dsr.dk
Telefon: 4695 4278

Grafiker
MARIA FRIMANN STORM
mfs@dsr.dk
Telefon: 4695 4281

Art Director
SASJA HERMANSEN
sh@dsr.dk
Telefon: 4695 4117

Art Director
HANNE GRØNLUND
hgr@dsr.dk
Telefon: 4695 4106

Næste nummer af Sygeplejersken udsendes
28. - 31. marts 2022

Hvis Sygeplejersken udebliver
Log ind på dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Kontakt
→ Har du ikke modtaget Sygeplejersken?
Udfyld og send blanketten, og bladet bliver eftersendt.

Distribueret oplag
Perioden 2020-21 78.501 ekspl.
Medlem af Danske Medier

Årsabonnement
(pr. januar 2021) 975,00 kr. + moms

Løssalg
79,00 kr. + moms.
Kontakt Media-Partners på
abonnement@media-partners.dk

Ændring af medlemsoplysninger
Kontakt Medlemsregisteret, Telefon: 3315 1555,
medlemsregisteret@dsr.dk

Tryk: Stibo

Annoncer: Media-Partners, Det Gl. Mejeri, Alhøjvej 2,
Stilling, 8660 Skanderborg, Telefon: 2967 1436

Stillingsannoncer: stillinger@media-partners.dk
Tekstsideannoncer: annoncer@media-partners.dk

Manuskriptvejledning, udgivelsesplan m.m.
www.dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Om Sygeplejersken

Ophavsret: Enhver anvendelse af hele eller dele af artikler, fotos
og illustrationer fra Sygeplejersken, såvel papirudgaven som den
elektroniske udgave, er kun tilladt med skriftligt samtykke fra redak-
tionen eller forfatteren/fotografen/illustratoren jf. lov om ophavsret.

Ansvar: Dansk Sygeplejeråd har intet ansvar for produkter og ydel-
ser, som omtales i Sygeplejerskens annoncer eller indstik. Redak-
tionen påtager sig intet ansvar for materialer, der indsendes uop-
fordret. Holdninger, der tilkendes i artikler og andre indlæg,
udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Sygeplejeråds synspunkter.

Forsidefoto: Michael Drost-Hansen

Udgiver: Dansk Sygeplejeråd, Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K, telefon: 3315 1555, redaktionen@dsr.dk,
www.sygeplejersken.dk ISSN 0106-8350

Fagforening med
fag og overenskomst

TEMA

MISBRUG MED PÅ JOB

Henrik Sjøberg Rasmussens autorisation kom i fare, da han begyndte at drikke for meget. Han blev en af de sygeplejersker, som hvert år bliver meldt til Styrelsen for Patientsikkerhed pga. misbrug. Læs Henriks historie.

SIDE **20**

MISBRUGET KOM KRYBENDE **22**

FRYGTEN FOR EN FYRING **24**

MELDT TIL STYRELSEN FOR
PATIENTSIKKERHED **25**

KNIVEN FOR STRUBEN **27**

MISBRUG BUNDER OFTE I
ANDRE PROBLEMER **29**

MISBRUG – HVAD GØR DU? **30**

OMKLÆDNING
BETALER MED FRITID

Sygeplejerskerne **Xenia Lundh** fra Aarhus og Jeanette Bertelsen fra Thisted har en ting til fælles. De bruger omkring 30 minutter af deres fritid, hver gang de møder på vagt, på at hente uniform og klæde om.

SIDE 8 OG SIDE 50

MERE SELVSTÆNDIGHED TIL SYGEPLEJERSKER

Regeringen har stillet forslag om at give sygeplejersker selvstændigt virksomhedsområde, og de kommunale sygeplejersker håber, det bliver vedtaget. Det vil både spare tid og besvær.

SIDE 7

Hjælper 200 ukrainere i Vrå

Hjemmesygeplejerske **Louise Malinovski** koordinerer hjælpen til flygtninge på nedlagt skole.

SIDE 13

Skiftedag

KVINDERNES HISTORIER HAR HOLDT MIG VÅGEN OM NATTEN

Stine Bech Sørensen synes, hun har hørt og set en del gennem sit sygeplejeliv. Men intet kan måle sig med de svigt, som kvinderne i hendes nye job i Reden Aalborg har med i bagagen.

SIDE 66

[TESTEN]

ALKOHOLMISBRUG

Sygeplejersker kan som alle andre mennesker have et problem med alkohol. Test din viden om misbrug blandt sygeplejersker.

SIDE 35

UDDANNELSESSTILLING

TRE FORSKELLIGE SPECIALER PÅ TO ÅR

Sara Holbæk Ebdrup har som nyuddannet arbejdet med både akutte, geriatriske og ortopædkirurgiske patienter i en toårig uddannelsesstilling på OUH. Det har givet hende bedre forståelse for hospitalets komplekse patientforløb.

SIDE 38

HØRT! TRYGHED I PSYKIATRIEN KRÆVER RO OG TID

Store psykiatriske afdelinger med mange indlæggelser og udskrivninger giver uro, forvirring og utryghed, fortæller psykiatrisk sygeplejerske **Morten Sau**. Unødigt tvang kan undgås med mere ro og personale.

SIDE **17**

Kom hele vejen rundt om diabetes og overvægt

Ny evidensbaseret viden formidlet konkret og brugbart af eksperter og målrettet sygeplejersker i almen praksis. Du kan vælge mellem 3 forskellige kurser målrettet forskellige niveauer.

**Vi udbyder kurser i flere dele af landet og flere gange om året.
Scan QR-koden for at tilmelde dig.**

Se kursus-
kalender her

18. maj
Køge Strand

19. maj
Sabro Kro

Stormøder

Tag dine kolleger fra behandlerteamet under armen og oplev en hel dag med spændende oplæg på højt fagligt niveau fra eksperter inden for diabetes, overvægt og følgesygdomme. Tilmeld dig allerede nu!

Stormøderne afholdes den 18. maj på Comwell Køge Strand og den 19. maj på Hotel Sabro Kro. Scan QR-koden for at tilmelde dig.

Selvstændigt virksomhedsområde

vil spare tid og besvær

Kommunale sygeplejersker peger på mange fordele for borgere og medarbejdere, hvis regeringens forslag om selvstændigt virksomhedsområde gennemføres. ”Vigtigt at realisere sygeplejerskernes potentiale,” mener formand Grete Christesen

Tekst **MORTEN JAKOBSEN** og **LOTTE DAHLMANN**
Foto **SØREN SVENDSEN**

Regeringen er kommet med forslag om, at sygeplejersker skal have et selvstændigt virksomhedsområde, som gør, at de kan udføre en del af de daglige opgaver uden først at tale med borgerens læge. Forslaget bliver godt modtaget af de kommunale sygeplejersker.

Inge Jekes, udviklingssygeplejerske i Kalundborg Kommune:

”Det giver absolut ingen mening, at vi skal kontakte lægen først for så derefter at kunne foretage en måling og så ringe tilbage til lægen. Det er spild af alles tid, og ikke mindst forsinker det behandlingen.”

Inge Jekes er også formand for Fagligt Selskab for Sygeplejersker i Kommunerne. Hun uddyber, hvad hun henviser til:

”Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en kvalitetstandard for akut sygepleje, hvor blodsukker, hæmoglobin og crp (måling af infektionstal, red.) omtales som prøver, der skal måles. Lægerne oplever det som en stor hjælp, at vi kan oplyse de værdier, når vi kontakter lægen.”

Lone Kjær Jensen, Tårnby kommunes akutteam, er helt enig. Hun henviser til måling af infektionstal som et eksempel:

”Hvorfor gør du det ikke bare?”

”Infektionstal tager vi lægeordineret. Det kan jeg godt forstå, men det kunne være fedt, at vi selv kunne få lov til at vurdere, hvornår det skal tages. F.eks. hvis en plejehjemsassistent ringer på vegne af en plejehjemsboer i weekenden og spørger, om jeg kan kigge forbi, så må jeg faktisk ikke tage borgerens infektionstal. Jeg skal ringe til 1813 og tale med en læge. Når jeg har fået tilladelse, tager jeg infektionstallet, og så skal jeg ringe tilbage til 1813. Typisk får jeg en ny læge i røret. 1813-lægerne siger tit: ”Hvorfor ringer du til mig? Hvorfor gør du det ikke bare?”,” siger Lone Kjær Jensen.

Med udspillet til en sundhedsreform lægger regeringen op til en bedre anvendelse af sygeplejersker og andre sundhedsfaglige medarbejders kompetencer. Det er godt nyt for sygeplejersker og patienterne, mener Grete Christensen:

”Der er mange opgaver, som sygeplejersker er uddannet til, og som de godt kan udføre uden at spørge en læge først. Jeg synes, det er vigtigt at realisere sygeplejerskernes potentiale fuldt ud, for dermed kan vi bidrage til at løse nogle af udfordringerne i sundhedsvæsenet, som jo opstår, bl.a. fordi vi mangler medarbejdere.”

”Regeringen har lyttet til os”

Især i kommunerne er der et stort potentiale og behov for at anvende kommunale sygeplejerskers og akutsygeplejerskers kompetencer bedre. F.eks. viser en rapport udarbejdet af Deloitte for Dansk Sygeplejeråd, at sygeplejersker bruger meget tid på at få tilladelse af en borgers praktiserende læge til f.eks. at behandle sår. Det medfører, at borgere og patienter skal vente, og det kan regeringens forslag ændre på.

”Jeg er glad for, at regeringen har lyttet til os og til de gode internationale erfaringer,” siger Grete Christensen.

SOM AT ARBEJDE GRATIS

På Aalborg Universitetshospital Thisted bruger Jeanette Bertelsen flere timer om måneden på at hente arbejdstøj. Tidligere blev uniformerne leveret direkte til sygeplejerskerne i omklædningen – nu skal de i stedet stå i kø.

Tekst HELLE LINDBERG Foto PRIVAT

For blot få år siden fik sygeplejerskerne på Aalborg Universitetshospital Thisted leveret deres arbejdsuniformer direkte i omklædningsskabet: Fem sæt med navn på, vasket, strøget, foldet og lige til at trække på før hver vagt.

Sådan er det ikke længere. Nu skal sygeplejerskerne i stedet trække deres uniformer i dertil indrettede automater, der ofte er meget langsomme – hvis de da overhovedet virker. Det fortæller Jeanette Bertelsen, der er sygeplejerske på Klinik Anæstesi i Thisted.

”Tit er automaterne i stykker og så skal vi bruge tid på at ringe efter nogen, der kan fikse det, så vi kan få noget tøj. Når automaterne rent faktisk virker, tager det til gengæld rigtig lang tid for karrusellen at køre rundt,” siger hun.

Det betyder, at Jeanette Bertelsen normalt bruger mellem 10 og 20 minutter på at hente sin uniform og klæde om, når hun skal møde på arbejde. Der må som udgangspunkt kun hentes to uniformer

ad gangen. På blot en enkelt måned bliver hendes samlede omklædningstid derfor nemt til adskillige timer.

”For nogle lyder det måske som om jeg går i frygteligt små sko, men det tager faktisk virkelig lang tid, når der så står 10-15 sygeplejersker, der alle sammen skal hente tøj på samme tid – og når du bruger 10 minutter her og 20 minutter dér, så bliver det jo til rigtig mange minutter samlet,” siger Jeanette Bertelsen.

Savner det gamle system

For at nedbringe ventetiden ved automatkarussellen har hospitalet i Thisted indført den regel, at sygeplejerskerne i den travle morgenperiode mellem kl. 6 og 8 kun må trække ét sæt – med det resultat, at sygeplejersker som Jeanette Bertelsen nu blot skal igennem henteritualet to gange på en dag, når de har dobbeltvagt.

”Hvis automatsystemet så i det mindste var effektivt, og jeg ikke skulle bruge

så meget af min fritid på at hente uniformer, så ville jeg bedre kunne leve med det, men sådan er det bare ikke nu. Ofte får du tilmed et par bukser, hvor elastikken er gået, og så skal du bruge endnu længere tid på at skaffe et par nye,” siger hun, og tilføjer:

”Lige nu er det uacceptabelt. Det føles som at arbejde gratis.”

Direktør: Bør måske udskiftes

Sygeplejefaglig direktør på Aalborg Universitetshospital Lisbeth Kjær oplyser, at den gennemsnitlige udleveringstid ved uniformsautomaten i Thisted er 13 sekunder. Hun anerkender dog, at automaten måske bør skiftes ud:

”Den nye løsning er Texi-skabe, som giver en mere stabil drift. De er pt. indsat på Aalborg UH Nord, Syd og på Regionshospitalet Nordjylland.”

Læs mere på side 50.

78.000 kr.

Det beløb (1 kr. pr. medlem) har Dansk Sygeplejeråd overført fra Solidaritetsfonden til den internationale sygeplejerskeorganisation ICN's fond til humanitære formål. Fonden har indtil videre formået at indsamle, hvad der svarer til knap 3,5 mio. kr. til hjælp for Ukraine.

"ICN har sendt sin første donation til at fremskaffe basale nødvendigheder som mad og medicin for ukrainske sygeplejersker," skriver ICN den 18. marts.

EFTERLYSNING:

Sygeplejerske under polioepidemien 1952

Var du sygeplejerske under polioepidemien i 1952, kender du en, som var det, eller en som måske har efterladt dagbog, billeder, notater?

Så vil en canadisk forsker fra Toronto meget gerne i kontakt med dig.

Efter aftale går kontakten gennem redaktionssekretær Henrik Boesen på *Sygeplejerskens* redaktion se-mail: hbo@dsr.dk, telefon 4695 4189.

Svar helst inden onsdag den 6. april.

(hbo)

Podcast

Colibakteriernes forunderlige liv

Uden colibakterier ingen mennesker! De fleste forbinder formentlig colibakterier med farlige fødevarer, snavset badevand, diarré, bræk og livstruende sygdom. Men selvom colibakterier har meget på samvittigheden, er der ingen grund til at lægge dem for had. Colibakterierne har spillet en vigtig rolle i den store fortælling om livets udvikling. Colibakteriernes forunderlige historie kan man høre i den episode af DR-podcasten 'Vildt Naturligt' beværtet af Johan Olsen og Vicky Knudsen.

Find og lyt 'Vildt Naturligt', episode 'Burgerbakterien og udbrudsgruppen' på dr.dk/lyd

Flere og flere unge på antidepressiv medicin

Norske unge bruger i stigende omfang antidepressiv medicin. På blot to år – fra 2019 til 2021 – er der registreret en stigning i forbruget på hele 30 pct. i aldersgruppen 5-20 år. Det viser et udtræk fra receptregisteret som Apotekerforeningen i Norge, har foretaget.

Eksempelvis var der 6.600 unge mellem 15-19 år, der fik receptpligtig antidepressiv medicin. Året efter var det tal steget til 8.000 unge i aldersgruppen.

Den største stigning i brugen af døgndoser af antidepressiver findes i gruppen 30-34-årige. Fra 2019-2021 var stigningen i denne gruppe på 19 pct.

(jlu)

Tålmodighed med sygemeldte

Arbejdsgivere erklærer, at de vil udvise udstrakt fleksibilitet for at fastholde personale med covid-19 senfølger

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN**
Foto **BAX LINDHARDT**

Sygeplejerske Susie Wordenskjold stiftede en Facebookgruppe i 2020 for de, der som hun selv, var ramt af senfølger efter covid-19. Initiativet var medvirkende til, at der blev oprettet klinikker for patienter med covid-19-senfølger.

Der er fortsat medarbejdere i kommuner og regioner, der har senfølger efter covid-19. Den 25. februar var der møde mellem Sundhedsministeren, Danske Regioner, KL, Dansk Sygeplejeråd, FOA og Yngre Læger, hvor det blev drøftet, hvordan der tages hånd om frontpersonale med covid-19-senfølger.

Alle er enige om, at der i kommuner og regioner fortsat bør udvises udstrakt fleksibilitet og tålmodighed for at fastholde personale, der er sygemeldt med covid-19-senfølger efter at være blevet smittet på arbejdet.

Sundhedsminister Magnus Heunicke siger:

”Medarbejdere, der er gået forrest i coronapandemien, skal selvfølgelig behandles ordentligt, når deres indsats resulterer i en sygemelding. Jeg er glad for, at vi kunne nå til en fælles forståelse af dette. Arbejdsgivere og arbejdstagere skal i fællesskab tage hånd om problemstillingen, for det er ude på arbejdspladserne, at de gode løsninger for fastholdelse skal findes.”

Regeringen vil kompensere kommuner og regioner for deres merudgifter

for fortsatte, ekstraordinære covid-19-relaterede indsatser i 2022.

Sammen om at finde løsninger

På mødet var der også enighed om, at der skal være et løbende samarbejde om at finde gode og fleksible løsninger til at fastholde frontpersonale med senfølger, og der vil blive nedsat et forum for erfaringsudveksling. F.eks. ved at inddrage viden og erfaringer fra senfølgeklinikkerne i regionerne.

Formand for Dansk Sygeplejeråd Grete Christensen siger:

”Medarbejdere, der har stået i fronten i en omfattende sundhedskrise uden indflydelse på deres arbejdssituation, må ikke efterfølgende blive ramt på både helbred og ansættelse. Derfor arbejder vi på at kunne finde gode løsninger, hvor sygeplejersker kan fastholdes på deres arbejdspladser. Vi må strække os særligt langt for disse medarbejdere.”

Dansk Sygeplejeråd vil bestræbe sig på at være i tæt kontakt med de medlemmer, som er sygemeldt pga. senfølger, og bringe oplysningerne ind i forummet.

SENFØLGER COVID-19

- Patienter med senfølger efter covid-19 deler sig groft sagt i to grupper:
 1. Den ene har åndedrætsproblemer, og årsagen er, at patienterne har skader på lungevævet som følge af voldsom infektion.
 2. Den anden er kendetegnet ved ikke at have nogen målbare organskader. Trods det har de symptomer såsom åndenød, forstyrret hjerterytme, hovedpine og hukommelses- og koncentrationsbesvær.
- Der var pr. 1. februar omkring 5.000 registrerede forløb med senfølger efter covid-19.

Kilder: Overlæge Pia Thaning Lunge-sektionen Hvidovre Hospital og SSI/P1 Orientering

Stort fald i kvote 2-ansøgere

Tekst LOTTE DAHLMANN

”Årets ansøgerantal er et wake-up call, der bør få politikerne til at reagere. Det er velfærdssamfundet, som er på spil,” siger næstformand Dorte Boe Danbjørg.

Ved fristens udløb for ansøgere til sygeplejerskeuddannelse via kvote 2, den 15. marts, havde 2.064 søgt uddannelsen på landsplan. Det svarer til et fald på 36 pct. fra 2021 til 2022 i det samlede antal kvote 2-ansøgere, og det er stærkt bekymrende, siger næstformand i Dansk Sygeplejeråd, Dorte Boe Danbjørg:

”Vi så også et fald i ansøgere til kvote 1 sidste år, og det tyder på en generel tendens til, at de unge vælger velfærdssuddannelserne fra. Derfor er faldet et tydeligt signal til arbejdsgiverne og politikerne. De er ansvarlige for årsunderfinansiering af sundhedsvæsenet, ligesom det er politisk bestemt, hvordan sygeplejerskers løn- og arbejdsvilkår er. Hvis nogen har været i tvivl, om der skulle ske noget, så må enhver tvivl da være forsvundet. Det her er et wake-up call, der bør få politikerne til at reagere.”

Over en femårig periode er sket et fald i ansøgninger via kvote 2 på 45 pct.

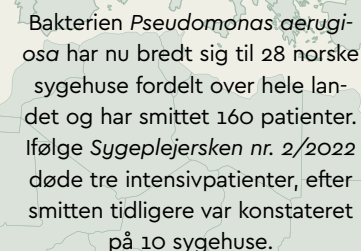
Dorte Boe Danbjørg peger på, at mindre ungdomsårgange er en del af forklaringen, fordi der i dag er rift om de unge. Flere uddannelser melder om lignende tendenser, og flere velfærdssuddannelser har mærket samme tendens.

Markant kursskifte nødvendigt

”Det er velfærden i Danmark, som er på spil, hvis denne udvikling fortsætter. Hvis vi vil opretholde høj kvalitet for patienterne og ordentlige rammer for medarbejderne, er politikerne nødt til at gennemføre et markant kursskifte i sundhedssektoren.”

Dorte Boe Danbjørg peger på, at løn og arbejdsvilkår kan være en medvirkende årsag til, at unge søger andre steder hen:

”Arbejdsgiverne og politikerne må forstå, at det er nødvendigt at sikre en attraktiv løn og gode arbejdsvilkår for at tiltrække unge til uddannelsen.”

Bakterien *Pseudomonas aeruginosa* har nu bredt sig til 28 norske sygehuse fordelt over hele landet og har smittet 160 patienter. Ifølge *Sygeplejersken nr. 2/2022* døde tre intensivpatienter, efter smitten tidligere var konstateret på 10 sygehuse.

Folkhelseinstituttet (FHI), som er det norske svar på Statens Seruminstitut, har forgæves ledt efter en årsag til, at smitten spredt sig. De anser smitteudbruddet for farligt.

”Der er sandsynligvis tale om en smitte mellem personer og mellem personer og miljø. Derfor leder vi også efter en mulig fælles smitekilde ved medicinsk udstyr eller andre produkter,” lyder det i en pressemeddelelse fra FHI. Bakterien trives i fugtige omgivelser, er farlig for svækkede personer og er meget modstandsdygtig over for antibiotika.

Kilde: sygepleien.no

(hbo)

Fag&Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Frygtet og berygtet livsfase

Overgangsalderen er en livsfase, som alle kvinder skal igennem. Men det er en livsfase, som er frygtet og berygtet, og som mange kvinder kun tør hviske om, for de har i virkeligheden brug for mere viden, fortæller forsker, som har skrevet en bog om emnet.

Sygeplejersker kan møde kvinder i overgangsalderen næsten alle steder i sundhedsvæsenet, og derfor kan de blive en uvurderlig kilde til viden,

især hvis deres egen viden om overgangsalderen bliver opkvalificeret. Hvis sygeplejersker er opmærksomme på overgangsalderens symptomer og faresignaler, kan de medvirke til at berolige kvinder og åbne deres øjne for behandlingsmuligheder.

(hbo)

Læs *Triologen* 'Overgangsalderen er mere end biologi' i *Fag&Forskning* nr. 1/2022.

Lena Tidemand er kvinden i pelsen midt i billedet, og manden på trappen er Fritjoff Nansen. Billedet er taget på banegården i Kharkiv, Ukraine, i 1922 – byen, der lige nu 100 år senere er blevet voldsomt ødelagt pga. russiske bombardementer.

Krig og ulykke ramte også Ukraine for 100 år siden

Arkivfoto **DANSK RØDE KORS/DANSK SYGEPLEJEHISTORISK MUSEUM.**

Historien har det med at gentage sig – ikke mindst den ulykkelige. Krigen raser lige nu i Ukraine og skaber nød og fortvivelse for civilbefolkningen. Sådant var det også for nøjagtigt 100 år siden. De ”hvide” og de ”røde” sloges om magten i en regulær borgerkrig i Ukraine i årene efter første verdenskrig 1914-18 og den russiske revolution i 1917. Samtidig slog høsten fejl pga. tørke, og resultatet blev hungersnød. Millioner omkom af sult i bl.a. Ukraine.

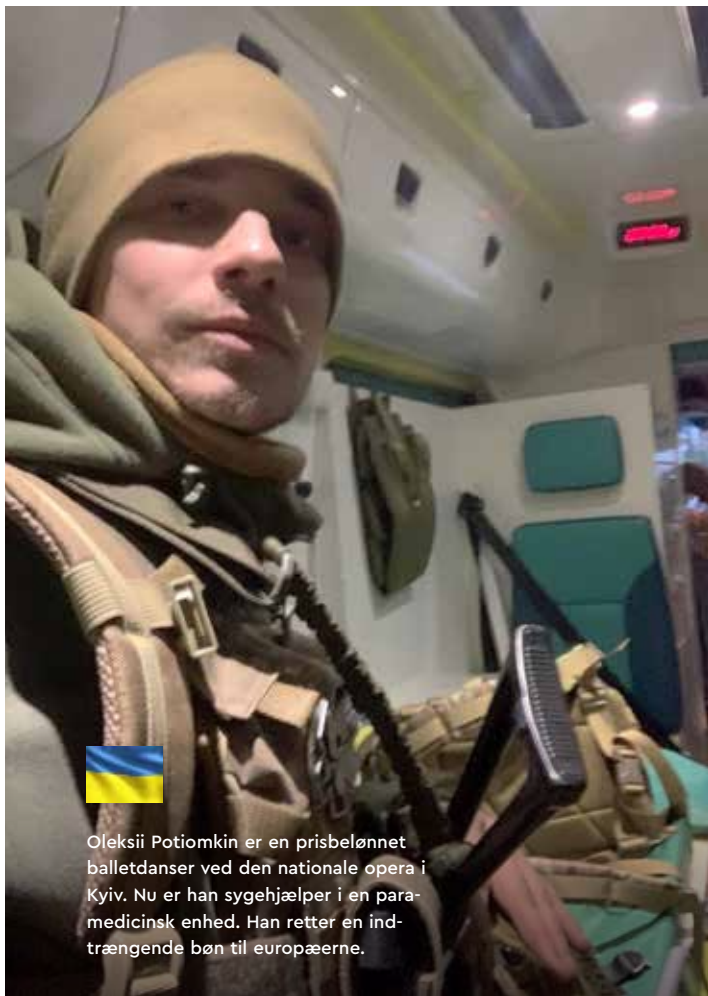
Folkeforbundet organiserede hjælpearbejdet, ledet af nordmanden, polarforskeren og diplomaten Fritjoff Nansen, i

samarbejde med Røde Kors, ledet af den danske sygeplejerske Lena Tidemand.

To år tidligere modtog hun som den første danske sygeplejerske Florence Nightingale-medaljen, bl.a. for sin indsats i Rusland under første verdenskrig.

(hbo)

Læs beretningen om Lena Tidemands spektakulære liv i *Sygeplejersken* nr. 20/2001: 'Iført to pelse og revolverbælte'.

Oleksii Potiomkin er en prisbelønnet balletdanser ved den nationale opera i Kyiv. Nu er han sygehjælper i en paramedicinsk enhed. Han retter en indtrængende bøn til europæerne.

”

HVIS VI TABER, BLIVER I DE NÆSTE

Tekst **JAKOB LUNDSTEEN** · Foto **PRIVAT**

”Det er virkelig hårdt lige nu. Jeg ville gerne fortælle meget mere, men der er brug for mig her og nu. Vi er i krig.”

Ordene kommer fra Oleksii Potiomkin i en sms-korrespondance med *Sygeplejersken*. Før den 24. februar i år var han førstedanser ved Ukraines Nationale Opera. Nu er han sygehjælper i frontlinjen. Intet i Ukraines hovedstad Kyiv er, som det plejer. Den russiske invasion og den delvise belejring og brutale beskydning af Kyiv har vendt op og ned på Oleksii Potiomkins liv. Som på alle andres i Ukraine.

”Min familie er sendt ud af landet, og jeg har meldt mig til en paramedicinsk enhed. Jeg vil hjælpe, hvor jeg kan, lige som så mange andre her i byen. Vi arbejder godt sammen i enheden, og vores primære mission er at evakuere civile fra frontlinjen og bringe sårede soldater til hospitalet.”

Oleksii Potiomkin er en prisbelønnet danser ved Den Nationale Opera, der også rummer balletten. Han retter via *Sygeplejersken* en bøn om hjælp og en advarsel til vesteuropæerne:

”Europa, hjælp os, hjælp Ukraine. Hvis vi taber, bliver I de næste.”

”

Det kan man bare ikke lade være med

Sygeplejerske hjælper 200 ukrainske flygtninge i Vrå.

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **PRIVAT**

Omkring 200 ukrainske flygtninge, fortrinsvis kvinder med børn, har fundet et midlertidigt opholdssted i en nedlagt kommuneskole i den lille nordjyske by Vrå midtvejs mellem Hjørring og Brønderslev.

Ankomsten har sat gang i et omfattende hjælpearbejde i byen med knap 2.500 indbyggere. 85 lokale frivillige har indtil videre stillet sig til rådighed, og koordinator af det lokale hjælpe-

arbejde er Louise Malinovski, hjemmesygeplejerske i Brønderslev Kommune.

”Det kan man jo bare ikke lade være med at gøre, når man bliver spurgt,” siger nordjyden om sin indsats som frivillig. Hun kan berette om en omfattende og hjertevarm lokal modtagelse af flygtningene:

”Etablering af legeområder til børnene, indretning af TV-område, hvor der også kan spilles PlayStation, besøg på Hjørring Bibliotek for at lære at låne bøger, indretning af et kælderlokale til en ungdomsklub og så de lokale spejdere, som både har bagt snobrød og inviteret til gudstjeneste,” remser Louise Malinovski op og fortæller, at de frivillige også er ved at skaffe kørelejlighed, så børnene kan få en særlig oplevelse:

”Der er nogen, som synes, at det kan være en god ide, at børnene får en tur i Leo's Legeland, så det er vi ved at skaffe en bus til,” fortæller Louise Malinovski.

Louise Malinovski er hjemmesygeplejerske i Brønderslev Kommune og ser sig lige pludselig som frivillig koordinator for hjælpearbejdet blandt de ukrainske flygtninge i den lille nordjyske by Vrå.

AUH BLANDT VERDENS BEDSTE HOSPITALER

En placering som det 19. bedste hospital i verden og nummer 9 i Europa. Det er en kvalitetsvurdering af Aarhus Universitetshospital, som det amerikanske nyhedsmagasin 'Newsweek' netop har offentliggjort. Magasinet har over en treårig periode rangeret flere end 2.200 hospitaler over hele verden.

I flot selskab

"Den præcise placering skal tages med et vist forbehold i forhold til det varierede datagrundlag. Men vi er i flot selskab med de absolut bedste hospitaler i verden, og når jeg ser det, der bliver præsteret på AUH, er jeg ikke i tvivl om, at placeringen er fuldt fortjent," siger hospitalsdirektør Poul Blaabjerg til AUH's hjemmeside, www.auh.dk

Han ser placeringen som en stor anerkendelse af medarbejdernes dedikation og engagement.

Blandt de 250 bedste

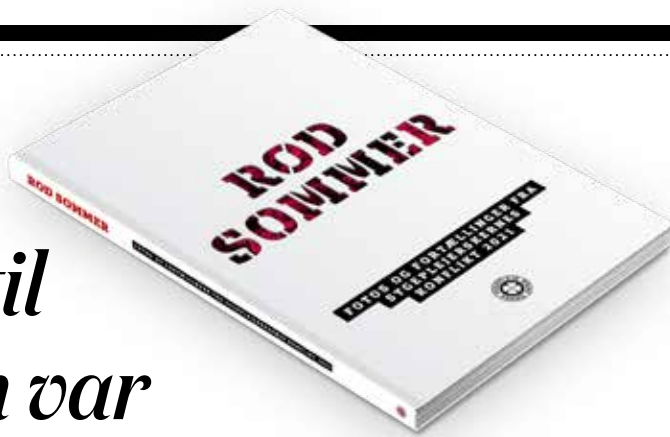
'Newsweek' oplister navnene på de 250 bedst vurderede sygehuse på verdensplan. På listen ligger Rigshospitalet placeret som nummer 26, Odense Universitetshospital som nr. 95 og Aalborg Universitetshospital som nummer 110.

Listen er udarbejdet af researchere og eksperter på baggrund af tilgængelige oplysninger om kvalitet og patienttilfredshed samt vurderinger fra et stort antal sundhedsprofessionelle i hele verden.

(hbo)

Kilde: www.newsweek.com søg: "World's best hospitals"

En bog til dig, som var med under *strejken*

Var du med til sommerens aktioner under den længste sygeplejerskestrejke nogensinde? Bogen 'Rød Sommer' samler minderne om lønkampen i et begivenhedsrigt år. Den er illustreret med billeder, der afspejler den rige kreativitet og kampvilje blandt sygeplejersker.

Du kan hente den i din kreds i åbningstiden, den er gratis for medlemmer. Der er et begrænset antal bøger til uddeling.

Kredsene sender ikke bøgerne. Evt. kan du aftale med en kollega at tage en ekstra bog med, hvis du skal hente. Se kredsens adresser og åbningstider bagerst i bladet.

(sbk)

Misbrug:

Slut med egenbetaling for urinkontrol

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN

Sygeplejersker, der er under tilsyn af Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS) pga. et misbrug, skal ikke længere selv betale for de urinkontroller, som STPS kræver, de tager for at kunne arbejde som sygeplejersker.

Det har ellers været en omkostning, sygeplejerskerne selv har stået med, hvis ikke misbrugscenteret i den kommune, de tilhører, har sørget for udgiften. Og det er vidt forskelligt fra kommune til kommune.

Dermed har det været en bekostelig affære for sygeplejersker, der f.eks. har skullet igennem et forløb på et eller to år med urinkontroller af f.eks. alko-

hol og stoffer to gange om ugen. Ikke mindst hvis de oven i er blevet fyret fra deres arbejde.

En narkotest, der tester for en række forskellige stoffer, koster omkring 100 kr. på nettet, mens en alkoholtest koster cirka 45 kr. Der kontrolleres ofte for flere ting, og der er forskellige typer test og priser, alt efter hvad man testes for.

Praksis omkring, hvem der betaler, blev indført ved udgangen af 2021.

På side 20 kan du læse mere om, hvad der sker, hvis man som sygeplejersken Henrik Sjøberg Rasmussen kommer ud i et misbrug.

Vil du gerne deltage på **Kongres 2022?**

Som medlem af Dansk Sygeplejeråd har du mulighed for at deltage som gæst på Kongres 2022 og overvære debatterne under kongressen. Du kan enten deltage fysisk eller virtuelt via streaming.

Hovedbestyrelsen har valgt fire temaer for kongressen, som også vil være omdrejningspunkterne for hovedbestyrelsens arbejde i den kommende kongresperiode. Temaerne vil danne rammen for programmet på kongressen:

- Bedre løn til sygeplejersker
- Sygeplejefaglige ambitioner for sundhedsvæsenet
- Styrket faglighed og profession
- Et større, stærkere og mere handlekraftigt fællesskab

TID OG STED

Kongressen afholdes tirsdag den 17. maj kl. 13.00 (med åbning kl. 10) til fredag den 20. maj kl. 13.00.

Som virtuel deltager modtager du et link til streamingen.

Som fysisk deltager skal du møde op på Radisson Blu Scandinavia Hotel, Margrethepladsen 1 (indgang fra Thomas Jensens Allé 1), 8000 Aarhus.

Læs mere og tilmeld dig på dssr.dk/kongres

Via linket kan du tilmelde dig en eller flere dage. Sidste frist for tilmelding er den 30. april 2022.

SVERIGE

Sygeplejersker har samme værdi som piloter og advokater

De svenske ligestillingsmyndigheder har fremlagt et projekt, hvor de har placeret 400 faggrupper og oplistet, hvilke grupper, der bør ligestilles med hinanden, skriver Værdfokus.se. Projektet har som formål at øge lønnen til de faggrupper, der er domineret af kvinder. Til grund for vurderingen er der lagt vægt på tre faktorer: 1) Kompetencer og færdigheder, 2) ansvar, 3) slitage og arbejdsforhold.

Ud fra de parametre har basis-sygeplejersker samme værdi som piloter, erhvervsadvokater og folkeskolelærere.

(jlu)

Fag&Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dssr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Forebygger tryksår gennem e-læring

Sygeplejersker oplever generelt, at de har omfattende viden om tryksår og forebyggelse af dem, og at der er stort fokus på det i praksis. Forebyggelse af tryksår kan dog være udfordret af travlhed i praksis, og der er plads til forbedringer af den forebyggende indsats. Et e-læringsprogram kan være et godt supplement til at sikre fokus på forebyggelse og til at øge viden om forebyggelse og kategorisering af tryksår.

Det viser resultatet af en spørgeskemaundersøgelse i 2020 på Vejle Sygehus af sygeplejerskers og social- og sundhedsassistenterens viden om og oplevelser af tryksår og tryksårsforebyggelse.

(hbo)

Læs artiklen "Forebyggelse og kategorisering af tryksår gennem e-læring" i Fag&Forskning nr. 1/2022.

ANNONCE FOR NOVO NORDISK

HØRT! TILLID TIL PERSONALET TAGER TID

Psykiatrien er en banegård, hvor patienter bliver hurtigt udskrevet. Det fører til flere genindlæggelser af psykotiske patienter og unødvendig tvang. Det bør ændres via mere ro og personale, mener sygeplejerske **Morten Sau**.

Tekst **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **CLAUS BECH**

“Hvis vi skal udvikle en psykiatri med mindre tvang, skal vi have små, rolige afdelinger og rigeligt personale, og patienterne skal kunne være indlagt så længe, der er brug for det.”

Sådan skrev psykiatrisk sygeplejerske Morten Sau for nyligt i Weekendavisen om de pressede forhold i psykiatrien. Her beskrev han vilkårene på psykiatriske akutafdelinger, hvor man hver fredag må udskrive de mindst dårlige – som langt fra er færdigbehandlede – fra en overfyldt afdeling for at give plads til weekendens indlæggelser. Og med de vilkår er der langt fra en psykiatri uden unødvendig tvang, erfarer Morten Sau, der har arbejdet mange år på psykiatrisk sengeafdeling og i dag er ansat på Psykiatrisk Center København, ambulatorium for affektive lidelser.

”Psykiatriske afdelinger er af historiske årsager bygget op som somatiske afdelinger mht. størrelse, struktur og patientsyn. Men de er ikke specialiseret som somatikken. De skal rumme alle mennesker. Vi har lige fra de meget dårlige patienter og de meget erfarne patienter til nye patienter, der aldrig har været indlagt før. Og

vi har også de unge, ældre, psykotiske og depressive. Alle i en stor blanding. Det ville være fuldstændig utænkeligt i somatikken,” siger Morten Sau og fortsætter:

”Det hænger nok sammen med, at man ikke vil risikere *ikke* at kunne fylde en afdeling op. For hvis man har en afdeling med plads til 15 med en skizofrenidiagnose, kunne det være, at der en dag kun var otte indlagt. Men konsekvensen bag det økonomiske rationale er store afdelinger med meget trafik, fordi der er mange indlæggelser og udskrivinger. Det giver uro og forvirring, og det opleves for mange ikke som et trygt sted at være.”

En ond spiral

I det ambulatorium, hvor Morten Sau arbejder, kommer der mennesker, der er meget selvmordstruede, og har brug for indlæggelse.

Utænkeligt i somatikken

”Men vi ser ofte, at de bliver udskrevet hurtigt igen. Der er ikke plads til dem, hvis ikke de er blandt de allerdårligste. Men de er ikke færdigbehandlet, og nogle gange sker der så det, at de tager hjem og begynder at misbruge og bliver dårlige af det. For misbrug forstærker risikoen for psykose. Så kommer de ind igen, men er svære at samarbejde med pga. psykosen. Det fører ofte til mere tvangsbehandling. Det er trist, for det kunne have været undgået.”

Han peger også på, at de hurtige udskrivinger betyder ustabil medicinering. For en stabil medicinering kræver tillid til personalet, og det tager tid. Og samtidig når patienterne sjældent dertil, hvor medicinen virker, før de er udskrevet igen:

”Mange holder derfor op med at tage medicinen. Og så er de meget dårlige og psykotiske, næste gang de kommer ind. Og igen står vi overfor tvangsbehandling, der kunne have været undgået.” ●

Meget tvangsbehandling kan undgås, hvis tiden til patienterne prioriteres. Det mener psykiatrisk sygeplejerske Morten Sau, der i Weekendavisen fortalte om psykiatriens pressede forhold.

ANNONCE FOR NOVO NORDISK

Sundhedsplatformen skader arbejdsmiljøet

Af **ULLA GANTZEL FREDERIKSEN**, sygeplejerske, Herlev Hospital

Der er mange årsager til, at sygeplejersker bliver stressede, og at mange forlader faget. Den grundlæggende faktor er, at der ikke er tid nok.

Vi fik et nyt IT-system i 2016, sundhedsplatformen (SP). Umuligt at forstå, at et 25 år gammelt system fra USA blev købt for 2,8 mia. + ca. 800 mio. om året til "opgradering". USA har et meget anderledes sundhedsvæsen end det danske. SP passer ganske enkelt ikke i Danmark. Uforståeligt at politikerne i regionen har bestemt, at over 44.000 personaler skal kæmpe med SP uden at forstå, hvad vores kerneydelse går ud på. Dumpet.

Vi burde også have samme IT-system i hele landet, det har vi ikke.

Man er sikker på et totalt kaos, når man åbner SP. Det er umådeligt svært at få et overblik over den enkelte patient, fordi systemet er meget rodet opbygget.

Sygeplejersken, ambulatoriet og lægen har ikke samme forside. Lægerne kan ikke læse dokumentation fra sygeplejerskerne, fordi de ikke kan finde det. MDA (medicinmodulet) er ufremkommeligt og skaber grobund for fejl. Medicinlister findes ca. tre forskellige steder.

Sygeplejedokumentation bliver også nedvurderet. Man kan skrive 1,5 linje, så stopper adgangen. Systemet bestemmer.

Tilbage til arbejdsmiljø og tid. Vi bruger ufattelig meget tid foran skærmen. Tid der tages fra patienterne. Tid vi ikke har i disse tider, hvor vi mangler sygeplejersker.

Jeg blev sygeplejerske for at arbejde med syge mennesker og ikke for at arbejde for et IT-system. SP ødelægger min arbejdsglæde og stresser dagligdagen.

Det undrer mig, at min fagforening ikke har beskæftiget sig med SP. I 2021 udkom en debatbog om SP: 'Destruktiv digitalisering', skrevet af Niels Bentzon og Jacob Rosenberg. Det er en sand gyser, og jeg kan kun anbefale den. Jeg har en forventning om, at min fagforening beskæftiger sig med sager, der vedkommer mit arbejdsmiljø.

ROAD

Research in OsteoArthritis Denmark
Prevention and treatment through the lifespan of patients

GRATIS HELDAGSSYMPOSIUM

Fredag den 6. maj 2022 i DGI Byen

Moderne behandling af knæartrose og fremtidige muligheder

PÅ PROGRAMMET ER BL.A.

Direktør **Henrik Ullum**, Statens Serum Institut

Professor **Andrew Price**, Oxford University

Professor og forskningsleder **Søren T. Skou**, PROgrez

Professor og sundhedsøkonom **Jakob Kjellberg**, VIVE Sundhed

Professor **Sisse R. Ostrowski**, Rigshospitalet

FIND OS PÅ:

ROAD CAG   ROAD_CAG

Støttet af Novo Nordisk Fonden

ALKOHOL

STJAL HENRIKS

AUTORISA

For knap et år siden blev sygeplejerske Henrik Sjøberg Rasmussen sygemeldt fra sit arbejde med et alvorligt alkoholmisbrug. Kort efter blev hans autorisation sat i bero af Styrelsen for Patientsikkerhed. Styrelsen kræver kontrol og behandling, før sygeplejersker som Henrik kan komme tilbage til arbejdet – og livet.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN** Foto **MICHAEL DROST-HANSEN**

TION

KAPITEL 1

Misbruget kom krybende

45-årige Henrik Sjøberg Rasmussen sad i den ene ende af den lange, snoede bænk i parken midt i Ryslinge på Fyn. Hans cowboybukser var hullede. Engang havde der været oliepletter på, som han havde klippet af og derefter sat sikkerhedsnåle i, som holdt hullerne sammen. Han havde også sat en kæde i, så bukserne fik et punkagtigt look. Sammen med de lyseblå clogs og en tynd grå bluse med trekvartlange ærmer var det lige tilpas på denne solbeskinnede 15. juli i 2021, hvor han netop havde fået at vide, at han kunne komme i alkoholbehandling på Ringgården i Middelfart om fire dage. Hvis han mødte ædru op.

På den lille sø svømmede ænderne roligt rundt, og i hans ører spillede endnu en episode af podcasten 'Gåsehud', da en bekendt fra byen kom gående hen ad stien. Henrik skyndte sig at gemme den guldøl væk, han lige havde købt, og håbede, at hun ikke havde set den.

En sms tikkede ind på hans Samsung-telefon og afbrød podcasten. Det var fra hans mand Peter Sjøberg Rasmussen. De boede i et hus et par hundrede meter længere nede ad hovedgaden. Peter skrev, om han ikke snart kom hjem. Henrik havde ikke været hjemme i tre uger, og for første gang i lang tid skulle de være sammen, hvor Henrik var ædru, og Peter havde glædet sig. Henrik svarede, at han sad og slappede af i parken. Han nævnte ikke guldøllen.

Fra øl til vodka

Det hele begyndte et par år tidligere. Udover sit fuldtidsarbejde som sygeplejerske på Botilbuddet Skovsbovej i Svendborg, hvor han havde været i 17 år, lavede han en masse frivilligt arbejde. Bl.a. som formand for en lokalforening af Bedre Psykiatri. Men da det frivillige arbejde nåede op på 40 timer om ugen gennem en lang periode, blev det for meget, og han var nødt til at stoppe.

Det betød, at Henrik pludselig havde rigtig meget tid til sig selv. Samtidig med at han havde dårlig samvittighed over for dem, han havde forladt i

foreningen. Tiden blev i stedet brugt til at gå lange ture, mærke naturen og gøre noget godt for ham selv. Han sad i skoven og i parker og slappede af, og en dag tog han en øl med, han kunne nyde imens.

Det blev til to øl. Tre øl. Der blev til guldøl. Så købte han en flaske vodka, som han tog med hjem. Peter skulle ikke opdage noget, så den lå i en skuffe i kælderen sammen med den halvanden liter juice, han blandede vodkaen op med. Efterhånden skulle han ret tit i kælderen. Han drak ikke på arbejdet, men så snart han fik fri og stod på stationen og ventede på toget hjem, tog han sin medbragte appelsinsodavandsflaske frem med vodka blandet med appelsinjuice. Eller en isteflaske, hvis vodkaen var blandet med æblejuice.

Funktionspromille

Efterhånden tog det så meget overhånd, at selvom han ikke drak på arbejdet, havde han altid en funktionspromille, der gjorde, at han kunne fungere. Men i takt med at drikkeriet eskalerede, blev han også syg. Fik lungebetændelse, mavesår, skjoldbruskkirtlen stod af. Han spiste næsten ikke og fik små ødemer i ansigtet.

På arbejdet var kollegerne begyndt at spørge til ham. Om han var okay? Han havde tidligere i perioder døjet med angst, og han forklarede, at det var det, der var vendt tilbage. Længe holdt han sit alkoholforbrug hemmeligt for sin mand, indtil han en dag i starten af december 2020 ved en tilfældighed så en flaske vodka i Henriks taske og konfronterede ham med det. Peter var den første, Henrik erkendte drikkeriet over for. Men det stoppede ham ikke.

I lang tid gik bølgerne højt derhjemme. De skændtes konstant. Peter ville have Henrik til at gøre noget ved sit alkoholproblem. Den 3. maj 2021 fortsatte skænderiet over en hel aften. Undervejs i skænderiet og godt påvirket fik Henrik på sin telefon skrevet en mail til forstanderen på sin arbejdsplads, hvor han fortalte, at han havde et alkoholproblem og havde brug for hjælp. Men han fik ikke noget svar. Heller ikke dagen efter, hvor Henrik havde fri. 1.000

tanker myldrede rundt i hovedet på ham – hvorfor havde han ikke hørt fra forstanderen?

Næste dag skulle Henrik på arbejde. Han var overstadig og fjollet, og nerverne sitrede på ham. Ved 11-tiden hev en kollega fat i ham i personalerummet og krævede at få svar på, hvad der var galt. Først slog Henrik det igen hen med sin angst. Men så tilstod han. De fik en lang snak, alt imens kollegerne listede ud og ind. Han fik fortalt, at han drak for meget.

Sygeplejersker drikker mere

Henrik er langt fra den eneste, der drikker for meget. Ca. 147.000 danskere – svarende til 2,9 pct. af befolkningen – er afhængige af alkohol og kan ikke stoppe deres forbrug uden behandling. Det viser en undersøgelse fra Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed fra 2016.

Som en del af den danske befolkning er sygeplejersker også blandt de 2,9 pct., og en sammenligning

mellem Den Danske Sygeplejerskekohorte – som er en kæmpe undersøgelse af sygeplejerskers liv og helbred – og kvinder generelt i samfundet viser, at kvindelige sygeplejersker over 44 år drikker mere alkohol end kvinder generelt og også mere end andre kvinder med samme uddannelseslængde.

Den seneste tid havde Henrik selv prøvet at skære ned på sit alkoholindtag, og det ønske har mange af hans sygeplejerskefæller også. En ny undersøgelse fra den samme kohorte udarbejdet i 2021 viser, at 13 pct. af de kvindelige sygeplejersker ønsker at sætte deres alkoholforbrug ned, mens det for mandlige sygeplejersker er 20 pct. Blandt befolkningen som almindelighed er det 10 pct., der ønsker at drikke mindre alkohol.

For Henrik var der nu kun én vej. Forstanderen havde ikke svaret, fordi han var på ferie, så det måtte i stedet være afdelingssygeplejersken, som han ikke kendte så godt, han måtte tale med. ●

↓ Inden Henrik tog på arbejde, blandede han vodka og appelsinjuice i en halvliters appelsinsodavandsflaske, som han kunne drikke, så snart han fik fri og ventede på toget hjem. Flasken var nøje udvalgt, så den ikke afslørede sit egentlige indhold.

Frygten for en fyring

Henrik gik langsomt de ca. 25 meter fra personalekontoret til afdelingssygeplejerskens kontor. Først hen ad en lille gang, videre ud i glaspartiet, som forbandt de to bygninger, og ind gennem beboernes stille fællesrum med de sorte lædersofaer, fjernsynet og de små grønne stuepalmer. Og til sidst hen ad endnu en lille gang.

Fuck, fuck, fuck, fuck lød alarmerne i hovedet, vel vidende at det her var point of no return. Det var som at hoppe ud over en bjergskrænt. Det kunne kun gå en vej. Ned.

Døren stod åben. Afdelingssygeplejerske Merethe Reib sad ved computeren og arbejdede, da Henrik kom ind. På det lille kontor var der lige plads til skrivebordet med computeren og et lille rundt mødebord med tre blå stole. Henrik satte sig på stolen tættest ved døren, og Merethe satte sig over for ham ind mod væggen. Hun havde været ansat i et år, men Henrik havde aldrig haft brug for hendes hjælp. Nu frygtede han, at hun ville fyre ham.

Ærlig med abstinenser

Henrik rystede, svedte og følte sig virkelig dårlig. Han havde ikke drukket alkohol om morgenen, fordi han ikke ville møde påvirket på arbejde. Nu havde abstinenserne taget over. Og så kom det hele væltende ud en gang til. Alt det han lige havde fortalt sin kollega på personalekontoret.

Merethe fik at vide, at han drak for meget, at alt derhjemme sejlede, at han ikke kunne finde ud af tingene mere, og at han ikke vidste, hvad han skulle gøre. At han havde prøvet at skære ned på alkoholforbruget, man at han fik det så dårligt, hvis han ikke drak.

Reaktionen var helt anderledes, end han havde regnet med. Merethe sad stille på stolen og lyttede til ham. Øjnene udtrykte bekymring og ikke den foragt, som han havde frygtet. I stedet for at finde fyresedlen frem tilbød hun at hjælpe med at få kontakt til et misbrugscenter – og også at tage med ham derhen. Bagefter tog Henrik hjem med en af-

tale om et møde to dage senere. Efter mødet valgte han at sygemelde sig.

Sygeplejersker burde vide bedre

Havde Henrik været ansat et andet sted, kunne han nemt være blevet sendt hjem med en fyreseddel. Det fortæller Marianne Gunst-Møller, som er sygeplejerske og rusmiddelbehandler ved stof- og alkoholbehandlingsorganisationen Novavi og gennem et langt arbejdsliv har behandlet sundhedsprofessionelle med misbrug. Hun har mødt adskillige sygeplejersker, som er blevet fyret på stedet, når det er kommet frem, at de har et misbrug af alkohol, piller eller stoffer.

Hendes erfaring er, at chancen for at blive mødt med en mere hjælpende tilgang fra sin leder er større, hvis man som Henrik selv fortæller om sit misbrug. Eller erkender det og samarbejder om at få behandling.

Problemet er, fortæller Marianne Gunst-Møller, at de afhængige ofte gør alt for at skjule misbruget. For det er pinligt og skamfuldt, og de føler skyld og skam. Og når man samtidig er sygeplejerske, er der endnu en løftet pegefinger fra kollegerne, der signalerer: "Du burde om nogen vide bedre".

Får man på sit arbejde mistanke om, at en kollega har et misbrug, råder Marianne Gunst-Møller en til at gå til sin leder med sin bekymring for kollegaen. Hun understreger, at det ikke er en selv, der skal finde beviser for bekymringen. Det er lederens ansvar at tage en samtale med medarbejderen.

Efter Henriks sygemelding stod han nu uden forpligtelser. Til gengæld var der masser af tid. Tid til at drikke. Og det gjorde han. Til ødelæggelse for ham selv og forholdet derhjemme.

Henrik havde en kort gåtur gennem skoven fra stationen til sit arbejde på Botilbuddet Skovsbovej, hvor han arbejdede i skiftende vagter. På botilbuddet bor voksne med psykosociale udfordringer og funktionsnedsættelser.

KAPITEL 3

Meldt til Styrelsen for Patientsikkerhed

Hovedgærdet var hævet, så Henrik kunne sidde med benene oppe i hospitalsengen på den hvidmalede enestue på Psykiatrisk Afdeling i Odense. Det var den 15. maj 2021 og tre dage siden, Henrik var blevet indlagt til afrusning med en promise på 2,7 – en uge efter samtalen med Merethe. Ved siden af sengen stod et lille kvadratisk bord og en blå skalstol. Ikke andet.

Den ene væg bestod af ét stort vindue, og kragerne flokkedes udenfor i gårdhaven mellem hospitalets lange bygninger. Han funderede over, at det lige var krager – som symboliserer død – mens stemmerne fra podcasten 'Gåsehud' flød ind i hans ører gennem det hvide headset. Uden at han rigtig lyttede til dem.

En sygeplejerske og en psykiater kom ind ad døren. Psykiateren havde sin egen blå skalstol med ind. Hun satte sig på den tæt ved sengen, mens Henrik tog headsettet af. Sygeplejersken blev stående ved døren.

Tankerne i Henrik stak af i alle retninger. Kroppen var stadig mærket af abstinenser, selvom han var blevet fyldt med benzodiazepiner for at slå dem ned. Det blev ikke bedre, da psykiateren fortalte ham, at han blev udskrevet nu. De kunne ikke gøre mere for ham. Henrik havde forventet, at de ville beholde ham og hjælpe ham med hans angst. Og med overvejelserne om at tage sit eget liv. I stedet meddelte de ham tilmed, at de havde meldt ham til Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS).

● Indberetningen til STPS betød, at hans autorisation til at virke som sygeplejerske ville blive stillet i bero. Det havde ligget i baghovedet, at det nok ville komme. Men Henrik var så langt nede, at han i det øjeblik var ligeglad. Der var så meget rod i forvejen.

Krav om indberetning

Da Henrik blev meldt til STPS af psykiateren, foregik det efter autorisationsloven. En læge eller den sundhedsperson, der arbejder på delegation fra lægen, skal indberette andre sundhedspersoner til STPS, hvis der er grund til at tro, at han eller hun kan være til fare for patienter i forbindelse med deres arbejde. Også når de selv er patienter.

Når der er tale om misbrug blandt personale, er det ofte lederen, der indberetter sin medarbejder til STPS. Men indberetningen kan også modtages fra anden side.

Det er vigtigt, at STPS bliver orienteret, hvis f.eks. en sygeplejerske stopper på sit arbejde pga. misbrug, da STPS skal sikre, at personen ikke går ud og får et nyt job, hvor han eller hun kan være til skade for patienterne, inden det bliver opdaget igen. Eller søger arbejde som vikar, hvor der ikke er tæt kontakt til en leder. Det fortæller Helle Mahler, som er oversygeplejerske ved Styrelsen for Patientsikkerhed og ansvarlig for området med sundhedspersoner, der bliver indberettet for misbrug eller problematikker som psykisk sygdom eller begyndende demens, der kan være til fare for patientsikkerheden.

På Henriks arbejdsplads var der ikke kendskab til, at misbrug hos en autoriseret sundhedsfaglig medarbejder skal anmeldes til STPS, men det blev afdelingssygeplejerske Merethe Reib gjort opmærksom på af STPS, der ringede til hende, efter at Henrik blev meldt til STPS af Psykiatrisk Afdeling i Odense.

Samtalen du SKAL møde op til

Når en sygeplejerske eller en anden sundhedsperson bliver indberettet til STPS, bliver vedkommende kaldt til en samtale inden for 1-3 uger, som Helle Mahler bl.a. står for. Og som man ikke kan sige nej til. Hvis man bliver væk, får man en ny indkaldelse, hvor det fremgår, at hvis man ikke møder op, vil det få konsekvenser for ens autorisation. Hvis man stadig ikke møder op, mister man sin autorisation.

Henrik fik også en indkaldelse og var til den første samtale den 14. juni 2021. Rystende nervøs. Han ville for alt i verden ikke miste sin autorisation. Han ville være ædru, så han kunne komme på arbejde og være der for sin mand.

Formålet med samtalen hos STPS er at få en afklaring af personens situation. Det anbefales at have en bisidder med. F.eks. en person fra ens faglige organisation, en ven eller kæreste. Henrik tog en bisidder med fra Dansk Sygeplejeråd. Inden mødet havde de talt sammen i telefonen, så hun kendte situationen, og

efterfølgende læste hun referatet igennem og var med til at berigtige nogle ting.

Hvis STPS på baggrund af samtalen vurderer, at der er tale om et misbrug, bliver den sundhedsansatte henvist til at få foretaget en speciallægeerklæring i psykiatri med henblik på vurdering af misbruget.

Ifølge Helle Mahler er det meget forskelligt, hvilken tilgang sundhedspersonerne har, når de møder op. Nogle benægter misbruget og bliver efterfølgende taget i, at deres urinprøve tester positiv for misbrugsstoffer. Andre, som Henrik, samarbejder og lægger kortene på bordet. Henrik erkendte sit misbrug og ville gerne have hjælp til at stoppe med at drikke.

Henriks autorisation blev sat i bero, og han blev sat under tilsyn med krav om at gå i behandling og om at aflevere urinprøver til kontrol to gange om ugen. Først

Da Henrik blev sygemeldt i maj 2021 pga. sit alkoholmisbrug, havde han arbejdet som sygeplejerske i ca. 17 år på Botilbuddet Skovsbovej, hvor han havde en række ansvarsområder. En del af jobbet var at tage nogle gode snakke med beboerne.

når han kunne levere negative test, kunne han starte på arbejde. Herefter skulle han gennemføre to urin-kontroller hver uge i et år uden tilbagefald, før STPS stoppede tilsynet. Ved tilbagefald eller andre særlige omstændigheder kan kontrollerne hæves til to år.

Ud og ind ad psykiatrisk afdeling

Efter indlæggelsen på Psykiatrisk Afdeling i Odense og indberetningen til STPS blev tingene endnu værre for Henrik. Der gik under et døgn, fra han var udskrevet, til han havde fundet vodkaflasken frem igen. Tankerne om at begå selvmord vendte tilbage, og få dage senere stod han i køkkenet med en stor, skarp kniv, klar til at tage affære i en brandert. Peter fik stoppet ham og vristet kniven ud af hans hænder.

Han blev igen indlagt på Psykiatrisk Afdeling. Denne gang til to dages afrusning og ud igen. Og mønsteret gentog sig. Tredje gang blev han indlagt på Psykiatrisk Afdeling i Svendborg. Her beholdt de Henrik af frygt for et nyt tilbagefald og risikoen for selvmord. Målet var at kunne udskrive ham direkte til et tre måneder langt alkoholbehandlingsforløb på Ringgården i Middelfart.

Den dag på bænken i parken i Ryslinge, hvor han skjulte sin guldøl, var Henrik stadig indlagt i Svendborg, hvor han havde været i tre uger. Han havde fået udgang til at tage til møde på Ringgården, hvor han blev tilbudt at starte i et forløb fire dage senere. Inden han skulle tilbage til Svendborg, måtte han gerne tage på overnatning hjemme hos Peter i Ryslinge. Det var den eftermiddag, han sad på bænken og drak en guldøl.

Men han havde kun købt én. Og derudover seks alkoholfrie øl, som han ikke rørte, og et par ting til aftensmaden. Han drak guldøllen. Det var alkoholen, han ville have. Det var underligt og vemodigt. Det var godt nok den første i tre uger, men det var også den sidste. For altid. Han drak den med skam, fordi han vidste, at han ikke måtte, og med trods, fordi det skulle andre ikke bestemme, men også med en følelse af, at det var synd for ham, og at han havde fortjent den.

Fire dage senere mødte han ædru op på Ringgården i Middelfart og gennemførte tre måneders alkoholbehandling. Men da det hele var slut, ventede hverdagen med opfølgende behandling, psykolog, urinkontroller og det mest frygtindgydende: Arbejdet.

KAPITEL 4

Kniven for struben

Den 8. november 2021 var vejret gråt, stille og småkoldt. Henrik var stået af toget i Svendborg og gik ned ad den velkendte skovvej med de halvnøgne træer mod sin arbejdsplads Botilbuddet Skovsbovej. Det var fem uger siden, han blev udskrevet fra Ringgården, og nu var han for første gang i et halvt år på vej til arbejde med mødetid kl. 8.00. Han havde på ingen måde lyst til at gå videre. Benene lystrede ikke. Det var, som om han gik på skyer. Det vendte sig i maven, og han kastede morgenkaffen op på jorden i rabatten. Heldigvis havde han pakket Colgate og tandbørsten i sin sorte Wegner-rygsæk, indkøbt ubrugt i genbrugsbutikken.

Da han endelig kom indenfor, sad 5-6 kolleger samlet ved et bord i den stille opholdsstue og spiste deres

madpakker. Nogle fik grød, andre frugt eller yoghurt. De hilste på ham, og han satte sig stille ved bordet og lyttede til snakken. Først bagefter på personalekontoret – uden beboere og mellem computerne – fik han krammere fra kollegerne. De var glade for at se ham. Han var også glad for at se dem, kunne han mærke. Han sad lidt på en kontorstol i det lille rum, hvor han mange måneder forinden havde fortalt sin kollega om sit misbrug. Han fik et nyt kodeord, loggede ind på en computer og læste et par mails. Så satte han sig ud i opholdsstuen og drak kaffe med et par beboere. Han kom igennem sin første arbejdsdag på to timer og var fuldstændig udmattet bagefter.

Planen var, at Henrik skulle begynde på arbejde på en delvis raskmelding med gradvis optrapning til fuld

tid omkring nytår. Men midt i december blev det for meget. Henrik så ikke selv sine stress-signaler, men det gjorde Peter, og til en parsamtale på misbrugscenteret blev Henrik rådet til at ringe til Merethe og bede om, at han ikke blev sat op i tid den kommende uge. Merethe vurderede sammen med Henrik, at de skulle vente et par uger ekstra, hvilket også betød, at datoen for, hvornår han blev raskmeldt, blev udskudt.

Henriks egen læge vurderede, at Henrik kunne være tilbage på fuld tid i starten af marts, og da den nye tidsplan gik igennem til Henriks arbejdsplads, fik han besked om, at hvis han i starten af marts ikke var nået op på fuld tid, ville han blive indstillet til afskedigelse. Yderligere fravær ville ikke være foreneligt med driften og arbejdsplanlægningen.

To års rene urinkontroller

Ifølge en ny opgørelse, som STPS har lavet for *Sygeplejersken*, var der sidste år 220 sygeplejersker, læger, social- og sundhedsassistenter og andre sundhedsansatte med autorisation, som var under tilsyn af STPS pga. misbrug i form af alkohol, medicin og/eller narkotika. Det var lidt færre end årene før, hvor der i 2019 blev sat 269 under tilsyn, og i 2020 var antallet oppe på 297. Indtil videre er der i 2022 52 nye tilsynsager, og STPS forventer, at det tal vil nå op på det samme som i 2019.

Helt overordnet regner man med, at niveauet svarer til to promille af alle autoriserede sundhedspersoner.

Selvom det er patienternes sikkerhed, STPS har et ansvar for, er erfaringerne, at kontrollen af sundhedspersoner, der har et misbrug, også giver et bedre resultat for behandlingen. Marianne Gunst-Møllers erfaring som rusmiddelbehandler af sundhedsprofessionelle er, at størstedelen kommer igennem forløbet og bliver clean. Desuden viser et amerikansk studie, at der er en bedre chance for at komme ud af sit misbrug, hvis man kombinerer kontrol og behandling.

Hun fortæller desuden, at 60-70 pct. af de personer, der har et misbrug, også har en psykisk sygdom ved siden af. Henrik er én af dem. Han døjer med angst og skal udredes for, om han har en bipolar lidelse eller en kronisk depression. Da det kan øge hans risiko for tilbagefald, har STPS vurderet, at han skal aflægge rene urinkontroller i to år, før han bliver fritaget for at være under tilsyn. Går alt godt, er han ude af systemet til juli 2023.

Henrik er træt af kontrollerne, fordi det er et værre puslespil logistisk at få til at hænge sammen med arbejdet. Men han kan også se fordelene i, at det ikke kun er hans egen ryggrad, der holder ham fra flasken. Så han kæmper videre. Den sidste uge i januar havde Henrik sin første uge på fuld tid og har siden været raskmeldt. Og han har ikke rørt alkohol siden den sommerdag sidste år på bænken i parken i Ryslinge. ●

Henrik har altid ønsket sig en tatovering, men aldrig vidst, hvordan den skulle se ud. Da han under sit behandlingsophold på Ringgården gik fra at ville have "et normalt forhold til alkohol" til at være "helt afholdende", besluttede han sig for at få lavet denne tatovering. Den er lavet af tatovøren Nikolaj Martin Aagaard Rasmussen, NMAAR, i november 2021.

MISBRUG

BUNDER OFTE I

ANDRE PROBLEMER

Det er ofte ydre faktorer som psykiske lidelser eller livskriser, der spiller ind, når man kommer ud i et misbrug. Men også genetikken spiller ind, fortæller overlæge Finn Zierau, der laver speciallægeerklæringer af bl.a. sygeplejersker med et misbrug.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN

Psykiske lidelser, livskriser og genetik kan være afgørende for din risiko for at komme ud i et misbrug af alkohol, medicin eller stoffer.

Det fortæller overlæge og speciallæge i psykiatri Finn Zierau, som har behandlet sundhedspersoner med et misbrug i 30 år. I dag laver han bl.a. speciallægeerklæringer for Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS), hvor han møder sygeplejersker, læger og andre sundhedsprofessionelle, der er blevet indberettet for misbrug af alkohol, medicin og stoffer.

Han gennemgår deres sygehistorie og undersøger bl.a., om de lider af angst eller depression. Ofte er der nemlig andre – herunder psykiske – faktorer, der kan medvirke til, at man kommer ud i et misbrug. F.eks. har 40 pct. af personer med en markant depression et alkoholoverforbrug.

Fik du tømmermænd?

”Under mine samtaler viser det sig ofte, at der er andet på spil end misbrug. F.eks. at man er vokset op med en mor og far, der er depressive, og hvor løsningen på problemerne har været alkohol. Og det har man taget med sig,” fortæller Finn Zierau og fortsætter:

”For andre er misbruget typisk opstået i forbindelse med en krise i livet, som f.eks. skilsmisse eller dødsfald.”

Misbruget afhænger også af, hvordan ens krop tager imod stofferne, hvad enten det er alkohol eller

medicin. Nogle kan sagtens tage f.eks. sovemedicin eller en drink at sove eller slappe af på, uden de bliver afhængige. For andre bliver hjernen hooked.

”Jeg spørger tit, hvordan de reagerede på alkohol, da de var yngre. Blev du mere frigjort og tænkte klart? Drak du typisk mere end andre? Var tømmermænd noget, de andre bøvlede med og ikke dig? Det kan en misbruger typisk svare ja til. For hvis du bliver syg, når du drikker alkohol, bliver du ikke misbruger af det,” siger Finn Zierau og understreger:

”Men nogle har risikoen for afhængighed i genetikken.”

Nøglen til medicinskabet

En væsentlig forskel mellem almindelige mennesker og sygeplejersker er, at de har nøglen til medicinskabet, når de er på arbejde, og det gør adgangen til f.eks. piller og medicin nemmere.

Om der så er flere misbrugere blandt sygeplejersker, er blevet undersøgt, men med forskellige resultater, som ikke giver et entydigt billede.

Størstedelen af de sygeplejersker, Finn Zierau ser, ønsker at samarbejde og vil gøre alt for at beholde deres autorisation og adgang til deres profession og arbejde.

”Jeg oplever nogle dybt ansvarlige sygeplejersker, som, hvis jeg for 10 år siden havde sagt, at de ville sidde her over for mig i dag, ville de have sagt, jeg havde jord i hovedet. De vil gerne hjælpes.”

**SYGEPLEJERSKER
DRIKKER MERE
END KVINDER
GENERELT**

Alkoholindtag den seneste ugedag

EN TIL TO DRINKS

Sygeplejersker
32,2 %

Kvinder i almen befolkning
25,0 %

FEM ELLER FLERE DRINKS

Sygeplejersker
8,2 %

Kvinder i almen befolkning
3,1 %

**SYGEPLEJERSKER
DRIKKER MERE END
KVINDER MED SAMME
UDDANNELSESLÆNGDE**

Alkoholindtag den seneste ugedag

EN TIL TO DRINKS

Sygeplejersker
33,2 %

Kvinder med samme
uddannelseslængde
31,7 %

FEM ELLER FLERE DRINKS

Sygeplejersker
6,7 %

Kvinder med samme
uddannelseslængde
3,3 %

Kilde: 'Comparison of lifestyle and health among Danish nurses and the Danish female population: Is it possible to generalize findings from nurses to the general female population?' af Karina Friis, BA, Ola Ekholm MSc og Yrsa A. Hundrup, PhD., 2005

MISBRUG - H

Gode råd fra en misbruger

Kilde: Sygeplejerske Henrik Sjøberg Rasmussen

- Vær ærlig fra start.
- Bed om hjælp, før du bliver opdaget. Hvis det bliver opdaget, inden du selv siger til, er du på den. Og det vil blive opdaget.
- Når du har splitsekunder, hvor du føler, du har brug for hjælp, skal du handle på det.
- Få professionel hjælp. For ellers er der for meget at kæmpe imod. Man kan ikke "bare" tage sig sammen.
- Følg alle de råd, du får, uanset om du kan se en mening med dem eller ej. Nogle gange skal man mærke, før man forstår det.
- Det er godt at have én, du kan være fortrolig med.
- En start kan være en henvendelse til AA eller et rusmiddelcenter.
- Husk at det bliver godt igen – uanset hvor meget du er ude at sejle.

TEGN PÅ MISBRUG

- Møder op med tømmermænd og er uoplagt.
- Lugter af alkohol og forsøger evt. at skjule det med tyggegummi eller pastiller.
- Kommer for sent – har sovet over sig.
- Udebliver uden sygdommelding.
- Med tiden hyppigere og længere fraværperioder.
- Svingende arbejdsindsats og småfejl.
- Irritabel, sårbar, glemsom og tendens til isolation.
- Kommer ind på arbejde i ferier og på fridage (medicinisbrug).
- Hurtigtkørende – (kokain/amfetamin).
- Mandags/tirsdags fravær (kokain/amfetamin).
- Humøret svinger i løbet af ugen.
- Røde øjne (hash).

MISTANKE OM MISBRUG BLANDT KOLLEGER

- Har du mistanke om, at en kollega har et misbrug, er det vigtigt, at din leder får besked. Du skal ikke bevise din mistanke, men dele din bekymring for kollegaen med din leder.
- Du kan også tage fat din TR og sammen med vedkommende gå til jeres leder.
- Det er lederens ansvar at handle på det og tage en samtale med den kollega, der mistænkes at have et misbrug.
- Som leder er det vigtigt at være forberedt til samtalen.
- Tjek op på, hvad der står skrevet i personalepolitikken om misbrug. De fleste har en overordnet personalepolitik på f.eks. regionsplan, som skal tilpasses den enkelte arbejdsplads.
- Selvom det kan være svært at gå til sin leder og tale om en kollega, skal man huske det overordnede mål: At det handler om patienternes sikkerhed.
- Og i sidste ende kan det være en hjælp for din kollega.

Kilde: DSR og Marianne Gunst-Møller, sygeplejerske og rusmiddelbehandler

Få støtte fra Dansk Sygeplejeråd

Sygeplejersker med et misbrug, som er blevet meldt til Styrelsen for Patientsikkerhed, kan få hjælp i Dansk Sygeplejeråd. Bl.a. som bisidder til den samtale, man bliver indkaldt til af styrelsen.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN**

Hvis man er blevet meldt til Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS) pga. et misbrug, kan man få hjælp ved at kontakte sin lokale kreds.

”Vi vil gerne være bisidder, når en sygeplejerske bliver indkaldt til samtale ved STPS, så vi sikrer os, at vores medlem er klar over, hvad der sker. Mange møder op og er rystende nervøse, og det kan være svært både at lytte og forstå, hvad der bliver sagt, fordi det også handler om jura. Vi kan som bisiddere være det ekstra sæt ører og oversætte juraen,” siger Anna Løgstrup, chefkonsulent i Dansk Sygeplejeråd, Kreds Syddanmark.

Bisidderen kan også hjælpe med forståelse af referater eller høringer fra STPS.

Hvis man som medlem af Dansk Sygeplejeråd også har problemer ift. sine ansættelsesforhold, kan man ligeledes få god hjælp og støtte fra sin tillidsrepræsentant eller fællestillidsrepræsentant og den faglige konsulent i den lokale kreds.

Det er ligeledes muligt at få økonomisk støtte, hvis ens misbrug har bragt en i økonomiske vanskeligheder. Man kan søge hjælp til special- eller psykologbehandling og til behandling for misbrug og rekreationsophold i Dansk Sygeplejeråds Solidaritetsfond.

I din sundhedsfaglige A-kasse, DSA, kan man også få gratis sparring om sin situation.

Læs mere under
'Råd og vejledning'
på dsr.dk/misbrug

FLERE KOMMER I ALKOHOL- BEHANDLING

Antal personer i
offentligt finansieret
alkoholbehandling:

2010:
13.795

2020:
19.190

Stigning:
39 %

Kilde: Det Nationale
Alkoholbehandlingsregister,
opgørelse fra 2021

STOF- MISBRUG

16.500
danskere var i stof-
misbrugsbehandling
i 2020

Det svarer til
3 ud af
1.000
danskere

Eller
0,35 %
af befolkningen.

Kilde: Danmarks Statistik

ANNONCE FOR ORION PHARMA

• Dengang •

EN PASSENDE UNIFORM

I starten af det 20. århundrede var det af stor vigtighed, at sygeplejeuniformen udgjorde en passende beklædning for en kvinde på arbejde. Som det blev beskrevet i Tidsskrift for Sygepleje fra 1908, "kan man med rette forlange, at Sygeplejerskernes tjenestedragt skal være så pyntelig og net som muligt". Det har taget lang tid at klæde sig på med sløjfer, bæltter, kraver og mange knapper, der skulle fæstnes. Men at bruge tid på omklædning har ikke været det store problem. Man boede på sygehuset og tog bare uniformen på med det samme. Sygeplejersker blev ligefrem opfordret til også at bære sygeplejedragten i deres fritid. Sekretæren for DSR udtalte i 1911: "Naar Sygeplejersken færdes paa gaden i Dragten, vil man i reglen møde større Høflighed, Hensynsfuldhed og Hjælpsomhed." Billedet er fra Frederiks Hospital år 1904.

ANNONCE FOR ORION PHARMA

1

10 pct. af befolkningen generelt vil gerne nedsætte forbruget af alkohol. Hvor mange mandlige sygeplejersker ønsker det samme?

- A. 7,8 pct.
- B. 20,0 pct.
- C. 14,3 pct.

2

Kvindelige sygeplejersker nyder som alle andre også alkohol – hvor meget drikker de egentlig sammenlignet med andre kvinder med samme uddannelseslængde?

- A. Mere
- B. Mindre
- C. Det samme

3

Hvordan er danske kvindelige sygeplejerskers generelle sundhedstilstand sammenlignet med alle danske kvinders?

- A. Bedre
- B. Lidt værre
- C. Meget værre

4

Hvor stor en procentdel af den danske befolkning er afhængig af alkohol og kan ikke stoppe forbruget uden behandling?

- A. 1,3 pct.
- B. 3,7 pct.
- C. 2,9 pct.

ALKOHOL MISBRUG

Tekst HENRIK BOESEN

Sygeplejersker kan som alle andre mennesker have et problem med alkohol, og det er foruden det rent menneskelige også et problem i forhold til arbejdet. Test din viden om misbrug blandt sygeplejersker.

5

I 2008 var godt 12.300 personer i offentlig finansieret alkoholbehandling. Hvor stort var tallet 10 år senere – i 2018?

- A. 21.250
- B. 11.600
- C. 17.600

6

Din kollega har ofte sovet over sig og lugter næsten hver dag af alkohol, selv om hun tygger tyggegummi. Hvad gør du?

- A. Lader som ingenting og passer dit arbejde så godt som muligt
- B. Fortæller det til din afdelingsleder
- C. Skælder din kollega ud og beder hende tage sig sammen

7

Misbrugsproblemer forekommer blandt alle danske sundhedsarbejdere. Hvor mange er egentlig under tilsyn hos Styrelsen for Patientsikkerhed pga. misbrugsproblemer?

- A. Ca. 2 promille = 290 personer
- B. Ca. 5 promille = 725 personer
- C. Ca. 1 promille = 145 personer

8

Sundhedsprofessionelle, som er under tilsyn for bl.a. alkoholisering, skal løbende aflevere en urinprøve som kontrol. Hvem skal betale for denne urinprøve?

- A. Medarbejderen
- B. Arbejdspladsen
- C. Styrelsen for Patientsikkerhed

Læs temaet om misbrug blandt sygeplejersker side 20 i dette nummer af Sygeplejersken

Vandrehallen foran Landstingssalen på Christiansborg summede af liv hen under aften. Til tonerne af guitar, fællessang og skarpe pointer om, at nu skal lønfejterslæbet for især de mellemlange, videregående uddannelser løses, fejrede sygeplejersker, pædagoger og socialrådgivere Kvindernes Internationale Kampdag 2022.

Sidste sommer demonstrerede sygeplejersker ude på slotspladsen, men denne aften var kampen for ligeløn for en stund flyttet indenfor på Christiansborg med

Dansk Sygeplejeråd, Socialpædagogerne og BUPL som arrangører.

De tre forbund har en fælles interesse i at bekæmpe lønfejterslæbet for faggrupper med mellemlange, videregående uddannelser. Det fællesskab blev styrket blandt de 140 fremmødte godt hjulpet på vej af de tre fagforbunds formænd, debattør og foredragsholder Emma Holten og entertaineren Karina Willumsen.

Enhedslistens Victoria Vélasquez bød velkommen som Christiansborgs officielle vært ved arrangementet.

Vi skal ændre fortællingen om ligeløn

Umiddelbart efter velkomsten trådte Emma Holten op på scenen, og i løbet af 25 minutter satte hun økonomer og Finansministeriet grundigt til vægs med en gennemgang af, hvordan omsorgsarbejde, som jo bl.a. sygeplejersker, pædagoger og socialrådgivere udfører hver dag, regnes for en udgift i det offentlige regnskab.

”I Finansministeriets optik er der ingen såkaldte dynamiske effekter af omsorgsarbejde, og derfor indgår det i statens husholdningsbudget som en udgift,” sagde Emma Holten.

Lønkamp på Christiansborg

På Kvindernes Internationale Kampdag 2022 var kampen for ligeløn for en stund flyttet indenfor på Christiansborg. Her satte debattøren Emma Holten økonomer og Finansministeriet grundigt til vægs.

Tekst **LOTTE DAHLMANN** · Foto **SØREN SVENDSEN**

I anledningen af Kvindernes Internationale Kampdag 2022 indtog sygeplejersker, socialrådgivere og pædagoger Landstingssalen på Christiansborg i en fælles fejring af dagen – og for sammen at kæmpe for bedre løn til de mellemlange, videregående uddannelser.

Konsekvensen er, forklarede hun, at offentlige udgifter altid omtales som noget, der skal holdes nede. Det påvirker løndiskussionen – fordi højere løn ud fra den synsvinkel er ensbetydende med flere udgifter.

Hun fortalte, at hun har spurgt hvorfor og fået besked fra Finansministeriet, at det er for vanskeligt at indregne værdien af omsorg i regnemodellerne.

”Omsorgsarbejdes store værdi for den enkelte og for samfundet regnes simpelthen ikke ind – ikke fordi det er umuligt, men fordi det er svært. Det skal vi gøre

noget ved – for vi skal ændre de bagvedliggende antagelser for at bane vejen for, at omsorgsarbejde værdisættes positivt,” forklarede Emma Holten og tilføjede tørt, at en optælling har vist, at 35 ud af 38 økonomiske beregninger skød ved siden af.

Styrket bånd mellem faggrupper

Under aftenens næste indslag Medlemmerne og Monopolet stillede medlemmer spørgsmål til formændene for de tre fagforbund. DSR-formand Grete Christensen, BUPL-formand Elisa Rimpler og formand for Socialrådgiverne Mads

Bilstrup konkluderede, at der er basis for mere samarbejde om at løfte de mellemlange, videregående uddannelsers lønkamp.

Sanger og politisk satiriker Karina Willumsen sluttede aftenen af med humor og sans for nogle af de mere spøjse arbejdsforhold for pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere. Bl.a. fik hun hele salen til at synge med på omkvæd som: ”Han er offentligt ansat”, og sendte deltagerne ud i natten til tonerne af musik og latter efter et vellykket fællesarrangement. ●

UDDANNELSESSTILLING GAVNER SARA, PATIENTER OG KOLLEGER

De første to år som nyuddannet sygeplejerske har **Sara Holbæk Ebdrup** arbejdet med både akutte, geriatriske og ortopædkirurgiske patienter. En uddannelsesstilling på OUH har givet hende kompetencer inden for de tre specialer og bedre forståelse for hospitalets komplekse patientforløb.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** · Foto **HEIDI LUNDGAARD**

”Intenst.”

Det er det første ord, der falder sygeplejerske Sara Holbæk Ebdrup ind, når hun skal beskrive sit forløb i en ny toårig uddannelsesstilling på Odense Universitetshospital. Hun uddyber:

”Man hopper så meget rundt og er ny mange gange. Læringskurven er stejl fra dag et. Hver afdeling har sit eget introduktionsprogram, så man lærer mega meget på kort tid. Det kan være svært at rumme, og man skal være omstillingsparat. Men jeg har haft mange dygtige mennesker omkring mig og altid en, jeg har kunnet gå til.”

Sara Holbæk Ebdrup var en af de første tre nyuddannede sygeplejersker, der i sommeren 2019 blev ansat i en uddannelsesstilling – oprettet i et samarbejde mellem Fælles Akutmodtagelse FAM, Geriatrisk Afdeling G og Ortopædkirurgisk Afdeling O.

Hun var først seks måneder i FAM, dernæst seks måneder i Afdeling G og seks måneder i Afdeling O, før hun igen vendte tilbage til seks måneder i FAM – hendes stamafdeling, hvor hun formelt blev ansat og stadig arbejder. Hun er overbevist om, at forløbet har klædt hende fagligt bedre på til de ofte flygtige møder med især geriatriske patienter, som udgør omkring 30-40 pct. af patienterne i FAM.

”Mange geriatriske patienter bliver indlagt på hospitalet gennem os, og forløbene på G og O har givet mig dybere faglig indsigt i deres sygdomsbillede.”

Jagt på grønnere græs

Det glæder Jette Wensien, oversygeplejerske i Afdeling G. Sammen med lederkolleger fra FAM og Afdeling O var hun med til at tænke de første tanker om uddannelsesstillingerne, bl.a. med inspiration fra lægernes kliniske basisuddannelse.

”Vi ser ofte, at nyuddannede efter et par år på deres første afdeling gerne vil videre og have flere kompetencer. Måske er græsset grønnere på den anden side? Det er helt forståeligt, men det fik os til at lege med tanken om at etablere et forløb, der imødekommer de nyuddannedes behov,” siger hun og tilføjer:

”Vi ønskede at etablere et forløb, som gavner patienterne, men som først og fremmest giver nyuddannede sygeplejersker mulighed for at få bredere kompetencer, hvilket, vi håber, kan være med til at rekruttere og fastholde flere.”

Passer ikke til alle

Netop muligheden for at afprøve flere specialer fik Sara Holbæk Ebdrup til at søge stillingen.

”Jeg havde prøvet lidt forskelligt i min praktik, både akut og kirurgi, og vidste ikke helt, hvad jeg ville, da jeg var færdig. Jeg tænkte, at jobbet ville sikre, at jeg kom lidt omkring det hele, før jeg skulle finde ud af, hvilken retning jeg ville gå.”

De samme tanker gik igen hos Caroline Petrea, der som nyuddannet sygeplejerske tiltrådte en uddannelsesstilling mellem Afdeling G og FAM den 1. februar i år.

”Jeg har arbejdet en del i hjemmeplejen og med ældre både før og under studiet, hvilket talte ret godt ind i Afdeling G,” fortæller hun og uddyber:

”Stillingen giver mig mulighed for at komme lidt rundt og få bredere kompetencer frem for at begynde i en højt-specialiseret afdeling. Det, tror jeg ikke,

UDDANNELSES- STILLINGER PÅ OUH

- Stillingerne kan oprettes mellem to eller flere afdelinger og varer to år. Den nyansatte begynder og slutter i den ansættende afdeling.
- Den nyansatte tildeles en uddannelsesansvarlig sygeplejerske/ klinisk sygeplejespecialist, som er gennemgående og deltager i uddannelsessamtaler gennem hele forløbet.
- Der afholdes overleverings- og løbende evalueringssamtaler i alle afdelinger, hvor også afdelingsleder og oversygeplejerske deltager jævnligt.
- Forløbet slutes af med en fordybelsesopgave i ansættende afdeling, som fremlægges på fælles sygeplejekonference.

Sara Ebdrup Holbæk arbejder primært med medicinske patienter i FAM. Her er hun sammen med den 18-årige Nanna Maar Clasen, der sammen med sin far Kenneth Maar Clasen venter på at finde ud af, hvad hendes voldsomme mavesmerter skyldes.

ville passe til mig. Omvendt passer uddannelsesstillingerne heller ikke til alle, men nok til flere end vi lige tror.”

Overlevering gav næsten gåsehud

Sygeplejersker i uddannelsesstillinger indgår i normering og vagtplan på samme vilkår som kollegerne. Men de er fast tilknyttet en uddannelsesansvarlig sygeplejerske gennem hele forløbet. Der er afsat tid til bl.a. fælles og lokale introforløb på alle afdelinger, og hver anden måned er der evalueringssamtaler på tværs af de afdelinger, som arbejder sammen om sygeplejersker i uddannelsesstillinger. Sara Holbæk Ebdrup uddyber:

”Evalueringssamtalerne gav rigtig meget. Vi diskuterede f.eks. patientforløb og fik

udvekslet erfaringer om, hvordan det er at arbejde på de andre afdelinger.”

Klinisk sygeplejespecialist Sanne Have Beck fra Afdeling G har sammen med uddannelsesansvarlig sygeplejerske Inge Schjødtz Berthelsen fra FAM stået for den konkrete planlægning af indhold og forløb på uddannelsesstillingerne. De har også deltaget i evalueringssamtaler og de overdragelsessamtaler, der fandt sted, når sygeplejerskerne skulle skifte afdeling:

”Det handler om at skabe et trygt rum, når den nyansatte skal skifte afdeling – hvor er han/hun henne fagligt og socialt? Er der noget, vi skal have særligt fokus på i den nye afdeling osv.,” siger Sanne Have Beck.

Inge Schjødtz Berthelsen tilføjer:

”De overleveringer, der fandt sted mellem Sara og de andre, gav mig næsten gåsehud. Den måde, de delte deres erfaringer på og kunne forklare hinanden, hvad der ventede på næste afdeling, var meget intens og med til at skabe tryghed.”

Eftertanke hos ledere

Som oversygeplejerske på Afdeling G lagde Jette Wensien mærke til, at Sara Holbæk Ebdrup kom anderledes ind i opgaverne end andre nyansatte gør:

”Jeg blev virkelig imponeret over, hvor selvstændigt hun fungerede, og hvor hurtigt hun kom ind i opgaverne.”

Efter Afdeling G og O kom Sara Holbæk Ebdrup tilbage i FAM. Og også her bemærker

afdelingssygeplejerske Marianne Toft, at hun skiller sig ud fra andre nyansatte nyuddannede.

”Jeg kan mærke, at Sara har prøvet kræfter med et mere stationært afsnit, hvor der bliver udført mere specialiseret sygepleje end her. Det har givet hende nogle andre kompetencer og en anden indsigt i patientforløbet.”

Marianne Toft fremhæver en anden gevinst ved forløbet.

”Sara ved, hvad der foregår, og har en anden forbindelse til stamafdelingerne. Det gavner patienter og patientforløb, men også det interkollegiale samarbejde. Kender man dem, man sender patienterne over til, giver det en anden sikkerhed for sygeplejersker og patienter.”

Marianne Toft har også fået stof til eftertanke som leder:

”Selvom Sara har været væk fra afdelingen i et år, kender jeg hende godt, fordi vi har haft mange samtaler løbende om status og mål. Jeg har været tættere på Sara end på mange af hendes kolleger ansat i konventionelle stillinger. Og det er helt sikkert værd at reflektere over som leder.”

Tre skift er mange

Sara Holbæk Ebdrup var den første til at gennemføre en uddannelsesstilling på OUH, da de to andre sygeplejersker faldt fra pga. karriereskift og graviditet. Pt. har hun og en anden sygeplejerske gennemført forløbet, mens to er i gang. Den ene er altså Caroline Petrea, hvis toårige stilling dog ”kun” er et samarbejde mellem Afdeling G og FAM. Oversygeplejerske Jette Wensien uddyber:

”Det skyldes nogle af de erfaringer, Sara gjorde sig. Der er nogle specialer, som rotationsordningen giver mere mening i end i andre. Afdeling G og FAM er en helt naturlig kombination, og O kunne stadig spille fint ind. Det gælder om at finde en skæring for, hvor meget der kan rummes. Og vi må bare erkende, at tre skift på halvandet år er mange.”

Hvor uddannelsesstillingerne i begyndelsen kun var tiltænkt nyuddannede, kan erfarne sygeplejersker nu også søge dem. Og man har også forsøgt at besætte dem på tværs af hospital og kommune, men pt. uden held.

Om stillingerne har styrket rekrutterings- og fastholdelsesmulighederne på OUH, kan ingen svare på endnu. Sara Holbæk Ebdrup har til sommer været ansat i FAM i tre år og har ingen planer om at søge nyt job. Men Jette Wensien tilføjer:

”Vi skal til at måle på, hvor længe sygeplejersker i uddannelsesstillinger bliver. Det vigtigste er, at forløbene giver mening for dem, vi ansætter.”

Læs også tema om professionsbacheloren i sygepleje i *Sygeplejersken* nr. 2/2022.

FÆLLES INTROFORLØB FOR ALLE NYANSATTE

Arbejdet med uddannelsesstillingerne har resulteret i et fem dage langt, obligatorisk introforløb for alle nyansatte sygeplejersker på OUH.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** · Foto **HEIDI LUNDSGAARD**

Nogle måneder begynder op til 60 nye sygeplejersker på Odense Universitetshospital. Mange kommer fra et andet hospital, andre fra kommuner eller lige fra skolebænken – alle dog med behov for introduktion til de nye kolleger, speciale, arbejds gange og procedurer.

Tidligere foregik al introduktion i den ansættende afdeling. Men de seneste tre år foregår en del af introduktionen på et fem dage langt, obligatorisk introforløb på tværs af alle afdelinger.

SENGESLANGER PÅ NYT OUH

Tekst **CHRISTINA SOMMER**

Introforløbet 'Kom godt i gang' er en udløber af arbejdet med de toårige uddannelsesstillinger, fortæller klinisk sygeplejespecialist Sanne Have Beck fra Afdeling G.

"Vi har haft meget mere sparring og refleksion på tværs af afdelingerne. Det har givet så stor værdi, og vi blev bl.a. opmærksomme på, at mange elementer i afdelingernes lokale introforløb gik igen. Vi syntes, det gav god mening at hive dem ud og gøre dem generelle og gældende for hele OUH."

Erfarne har også bekymringer

'Kom godt i gang' er blevet til i et samarbejde med OUH's uddannelsesafdeling. Arbejdet begyndte før covid-19, som medførte, at

en del af forløbet nu foregår virtuelt. Som nyansat den 1. februar har Caroline Petrea lige gennemført det:

"Det bedste var, at man møder hinanden på tværs af ambulatorier og afdelinger. Og som nyuddannet er det ret vildt at finde ud af, at en sygeplejerske, der har været ansat 25 år et andet sted, har de samme bekymringer om at være ny på en ny arbejdsplads, som jeg har."

Oversygeplejerske i Afdeling G, Jette Wensien, tilføjer:

"Det var et af formålene med forløbet. Men vi ønsker også at være tydelige omkring hvilke forventninger, der er til sygeplejen på OUH." ●

Det giver et friskt pust at have **Caroline Petrea** (i midten) ansat i en uddannelsesstilling på Afdeling G, mener klinisk sygeplejespecialist **Camilla Skov Rothhausen** (tv.) og afdelingssygeplejerske **Lotte Bager** (th.).

KOM GODT I GANG

Forløbet har tre temaer

1. Introduktion til OUH og onboarding.
2. Kommunikation og samarbejde med patient og pårørende.
3. Klinisk ansvar og kvalitet i opgaveløsning.

Forløbet består af

- Fremmødeundervisning vekslende med gennemgang af e-læring som selvstudie (tre dage).
- Simulationstræning i simulationscentre (en dag)
- Supervision (to gange to timer).

På det nye OUH vil ca. 300 sygeplejersker skulle løfte specialistkompetencer inden for to specialer eller sub-specialer. Trods bekymring for, at det kan udvande specialer og specialistviden, mener sygeplejefaglig direktør Mathilde Schmidt-Petersen, at det med de rette kompetenceudviklingsforløb er muligt. Og her kan uddannelsesstillingerne måske komme i spil, fortæller Jette Wensien, oversygeplejerske

på afdeling G: "Det kan give god mening i relation til de kommende sengeslanget, hvor flere specialer ligger i forlængelse af hinanden, og der forventes et tættere samarbejde og koordinering mellem dem."

Efter at have afsluttet sit forløb har Sara Ebdrup Holbæk det lidt ambivalent med, at hun kun lige nåede at få et basalt vidensgrundlag i ét speciale, før hun skulle videre til det næste.

"Jeg kan godt lide at være specialist i at være generalist, hvilket vi er på FAM. Vi skal vide en del om mange specialer. Omvendt kan jeg også godt lide at fordybe mig, så jeg har det også lidt ambivalent med ikke at få dybdegående viden om bare et eller to specialer," siger hun, men er ikke i tvivl om, at hun kan yde sygepleje i afdeling G og O:

"Det forventes dog ikke af mig – jeg er ansat i FAM." ●

MEDLEMSTILBUD

HOTEL KOLDINGFJORD

PINSE PÅ HOTEL

Hold pinseferie på Hotel Koldingfjord til medlemspris. Hotel Koldingfjord ligger i skønne omgivelser ned til fjorden og omgivet af skov – blot 12 minutters kørsel fra Koldings centrum.

dsr.dk/rabatter

MEDLEMSTILBUD

SYGEPLEJERSKERNES FRITIDSBOLIGER

PINSE I SOMMERHUS

Har du lyst til pinseferie i skønne Danmark? Så gå ind på www.dsr.dk og tjek, om der stadig er ledige fritidsboliger i pinsen.

dsr.dk/fritidsboliger

Delta
Rengøring

Rengøring af lægeklinikker

Vi overholder Statens Serum Institut anbefalede retningslinjer for rengøring i lægeklinikker.

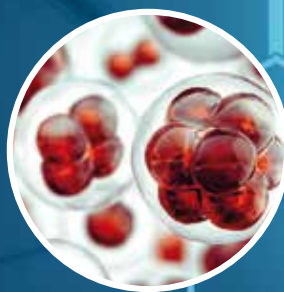
Med høj faglighed er vores medarbejdere rustet til opgaven.

Ring eller skriv – vi er landsdækkende

Delta Rengøring
Teglvej 1
4990 Saksøbing
Tlf. 4054 6546
delta@delta-rengoering.dk
www.delta-rengoering.dk

Har videnskaben fundet nøglen til at udsætte aldring?

Invitation til symposium for læger og sygeplejersker

København den 4. maj 2022 • Aarhus den 5. maj 2022

Læs mere og tilmeld dig på www.pharmanord.dk/symposium

Interventionsstudiet KiSel-10 viser flere år efter en interessant forskel i mikroRNA og telomerer hos de to grupper ældre, der enten fik Q10 og selen eller placebo. De nye resultater afslører, at næringsstoffer kan udsætte aldringsprocessen.

Professor Urban Alehagen

Professor og kardiolog Urban Alehagen er tilbage i Danmark og vil med den helt nye viden fra KiSel-10-studiet gennemgå, hvilke mekanismer de to næringsstoffer selen og Q10 sætter i gang i kroppen, og hvordan det påvirker helbred og aldring helt ned på kromosomplan.

Læge Pia Norup

Læge Pia Norup, kendt fra tv, som arbejder med funktionel medicin, vil følge op på Urban Alehagens indlæg med vinklen: Hvordan oversætter vi forskningen til brugbar viden omkring livsstil og næring?

Interesseret, men forhindret?

Vi samler op på pointerne og nyhederne fra symposiet og kommer gerne på besøg i klinikken og opdaterer jer. Kontakt blot Education Manager **Anette K. Poulsen** på tlf. 20 29 37 39.

 Pharma Nord

KRIGSFORBRYDELSE

Tekst **LOTTE HAVEMANN** Foto **EVHENYJ MALOLETKA / RITZAU SCANPIX**

Et hospital skulle være det sikreste sted at være. Selv under en krig.

For det er en krigsforbrydelse at angribe civile, huse, skoler og hospitaler.

Men et ukrainsk hospitalskompleks, der fungerede som både børnehospital og barselsafdeling i Mariupol, blev den 9. marts ramt af et bombeangreb, og gravide kvinder måtte flyttes til en nærliggende klinik. Det hjerteskrærende billede af en af kvinderne, der bliver transporteret på en bære med hånden på sit ufødte barn, er gået verden rundt.

Både den sårede mor og barnet i hendes mave blev forsøgt reddet, men begge afgang ved døden.

Ved redaktionens afslutning lød seneste melding fra Verdenssundhedsorganisationen WHO, at mindst 49 ukrainske sundhedsfaciliteter er blevet angrebet siden den russiske invasion.

Rusland har afvist at stå bag angrebet på hospitalet i havnebyen Mariupol.

Kritisk læsning skal øves

Her har vi fortællinger med meget forskellige afsæt. De er dog alle udtryk for personlige narrativer om at være menneske, om krop, bevidsthed og omverden. Mennesker, som fortæller om perspektiver på sygdom, om livet med, før eller efter sygdom.

Det er skønlitterære tekster til personlig og kritisk læsning. Opfattelsen bag tekstsamlingen er, at den biomedicinske og narrative tilgang til sygdom bør gå hånd i hånd. På Syddansk Universitet er kurset narrativ medicin obligatorisk på lægestudiet på 2. semester og valgfag på de sundhedsfaglige kandidatuddannelser sdu.dk/narrativmedicin

Inspirationen kommer fra læge Rita Charon, Columbia University. Kurset skal styrke humanistisk medicin, empati og forståelse for mennesker.

Til forskel fra den kliniske journal er den litterære tekst kendetegnet ved at være tilsigtet flertydig. Der formuleres meddelelser om menneskelige vilkår, der er åbne for fortolkning, fordi det levede liv ikke kan reduceres til et entydigt facit. Det gennemgående er, at patienten får retten til sin egen historie, der ikke nødvendigvis beskriver symptomer og specifikke sygdomsbilleder, men har til formål at udvide forståelsen af det ikke-medicinske sprog, som patient/pårørende benytter om sygdom.

Sprog er ikke kun ord, men kultur og tradition. Den kritiske læsning skal øves, forskellige

☯ Sensitivitet og modenhed skal der til for at være en god sundhedsprofessionel. Det kan stimuleres i mødet med skønlitteraturen.

perspektiver skal vendes og drejes, og strukturen i teksten skal analyseres. Sensitivitet og modenhed skal der til for at være en god sundhedspro-

Anders Juhl Rasmussen, Cindie Aen Maagaard, Anette Bygum og Morten Sodemann (red.)

ENHVER SYGDOM ER EN FORTÆLLING

Syddansk Universitetsforlag 2021
259 sider - 250 kr.

fessionel. Det kan stimuleres i mødet med skønlitteraturen. Patienters oplevelse af og erfaring med sygdom vises gennem tekster af forfattere som H.C. Andersen, Olga Ravn, Pia Juul, og Maria Gerhardt. Læger har i mindre grad skrevet skønlitterært, men dog er der tekster af Årestrup, Tjekhov, Oliver Sachs. Desuden rummes tre upublicerede tekster af lægestuderende fra en novellekonkurrence.

Virginia Wolf var den første større forfatter, der efterlyste sygdommens sprog. I antologien er en spændende metaforisk tekst om at være syg fra 1926 skrevet af Wolf. Sontag og Frank har skrevet om kræft ud fra deres egne oplevelser. Begge forholder sig kritisk til militærmetaforerne og opfattelsen af kroppen som en fæstning. Frank beskriver indlevende, at kræften er en del af ham og ikke en adskilt organisme. Caroline Albertine Minor fremstiller i 'Sorgens Have' en bearbejdning af sine oplevelser med tabet af en kæreste efter en ulykke, uden at personen faktisk døde. De fleste af de valgte tekster er korte, så det er overskueligt at læse og genlæse for at forstå. Asta Olivia Nordenhof citeres: "Måske synes psykiatrien ikke, at mine tanker var værd at savne". I teksten reflekterer forfatteren over sin journal. Genbesøger sine følelser på det tidspunkt, beskriver hvordan hun fik hjælp til praktiske ting af mennesker, der ønskede hende det godt, og hvordan hun fik flere og flere antipsykotiske præparater, der bragte hende i en tilstand, hvor hun følte, at hun mistede sine tanker og dermed en vej ud af ensomheden.

Marianne Mahler, sygeplejerske dr.PH

Det ustabile fællesskab

Mikael Josephsen
DE ANDRE
Gyldendal 2021
255 sider - 224,95 kr.

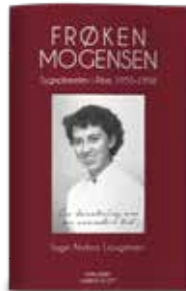
Når jeg møder en hjemløs, som sælger den landsdækkende avis om hjemløshed, 'Hus forbi', foran supermarkedet, søger tankerne ofte tilbage til 'De andre'. Jeg vurderer, om den hjemløse sælger har fundet et af de gode steder med læ og venlighed, eller om han befinder sig nederst i hierarkiet og må nøjes med et af de mest vindblæste og grimme indgangspartier til sin salgsvirksomhed. Fælles for de hjemløse uanset status er deres identitetskort, prisen på 30 kr. og en uro, der kan skyldes mangel på stoffer, cigaretter eller alkohol, måske i tillæg psykisk sygdom.

Bogen er rå, fællesskabet mellem de hjemløse kan skifte karakter på et øjeblik, fra hjælpsomhed til vold, trusler og kontant afregning. Slagteren, konen, Bo, Daniel og Morten er navne på nogle af de hjemløse, bogen beskriver. De bor henholdsvis i en container, et telt, en campingvogn med fortelt, en båd, der ligger på land og hos en venligtsindet bibliotekar, som altid har ondt i hovedet. Flere sidehistorier går tæt på de hjemløses tidligere liv koblet med deres aktuelle problemer. En af dem foregår på et hospital, en anden i et missionsk barndomshjem, en tredje kredser om, hvordan stoffer kan skaffes og sælges videre, en fjerde beskriver et mislykket indbrud på et apotek. Scenen skifter hele tiden.

Der er aldrig ro i en hjemløs persons liv.

Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør, Sygeplejersken og Fag & Forskning

Engageret indblik i 50'ernes uddannelse

Inge Nybro Laugesen
FRØKEN MOGENSEN
Sygeplejeelev i Ribe, 1955-1958
Ingrid Slotts Forlag 2022
100 sider - 160 kr. +
fragt, mobilepay, sms
30152445

Gad vide, hvad sygeplejestuderende i dag ville forstå ved termen t.l.? Eksisterer begrebet teneat lectum, fast sengeleje, overhovedet i dag, hvor patienterne er på højkant dagen efter de største operationer? Sygeplejen på Inge Nybro Laugesen, dengang Frøken Mogensens, tid handlede hovedsageligt om at hjælpe patienten med de fysiologiske behov og mestre lægeordnede procedurer. Spørgsmål om egen sygdom blev henvist til lægen. Ved kræftsygdomme brugtes omskrivninger. Patienten skulle beskyttes mod skræmmende diagnoser.

Forskellen mellem passivering og patronisering af patienterne dengang og nu viser skelsættende paradigmeskift i sundhedsvæsenet, siden Frøken Mogensens var sygeplejeelev i Ribe 1955-58. Min elevtid 11 år senere var ikke meget anderledes. En forskel er dog, at hendes praktikopklæring overvejende blev varetaget af ældre elever.

Inge Nybro Laugesen har et nostalgisk forhold til sin elevtid, hvor glæden ved at få elevplads, dygtiggøre sig og få kammerater overskygger negative oplevelser. Alle befandt sig i en helt anden hierarkisk opbygget verdensorden, som formidles anekdotisk.

Inge Nybro Laugesen giver et engageret, virkelighedsnært og detaljeret indblik i sygeplejeelevens arbejdsvilkår og uddannelse i 50'erne, hvor dygtige praktikere satte spor på generationen efter.

Anne Vesterdal, sygeplejerske

Feministiske perspektiver

ANNE BENDIX ANDERSEN
Sygeplejerske, forskningsansvarlig i Center for Forskning i Klinisk Sygepleje hos VIA University College i Viborg, ekstern lektor på Aarhus Universitet, formand Sygeplejeetisk Råd.

Tekst **MICHAEL HOLBEK**

HVAD LÆSER DU LIGE NU?

"Journalist Rikke Viemoses bog 'Nu taler jeg', skrevet som et brev til sin voksne datter."

HVORDAN HAR DEN INSPIRERET DIG?

"Jeg har i længere tid været optaget af feministiske perspektiver. 'Nu taler jeg' handler om datterens opvækst og de valg, Rikke Viemose og hendes mand har truffet. Om den strukturelle og kulturelle forskelsbehandling af kvinder og mænd. Den er ind imellem sindssygt provokerende, men det, synes jeg, kun er inspirerende."

HVILKEN BOG BURDE ALLE SYGEPLEJERSKER LÆSE - OG HVORFOR?

"Helt klart Jeanette Varberg og Poul Duedahls 'Den fjerde rytter' om 10.000 års epidemihistorie. Det er et brag af en bog, der taler lige ind i vores profession. Hvordan hænger det sammen? Hvor kommer det fra? Hvad er det, vi kan forvente i fremtiden i forhold til, hvordan virus opfører sig, og hvordan de epidemiske sygdomme har været en del af vores historie og vores liv."

HVILKEN BOG FIK DU ALDRIG LÆST HELT TIL ENDE?

"Jeg er utrolig glad for lydbogsgenren, for den har fået mig til at læse klassikere, jeg ellers har haft utrolig svært ved at læse. F.eks. Karen Blixens 'Den afrikanske farm'. Den er jo fantastisk, men jeg havde aldrig fået den læst, hvis den ikke var på lydbog."

KORT NYT OM BØGER

Torben Stryhn (red.)

AKUT FØRSTEHJÆLP

FADL's Forlag 2022, 2. udgave.
122 sider - 299,95 kr.

Akut førstehjælp er en del af FADL's Forlags kittelserie. Opslagsbogen indeholder nyttig og opdateret viden om førstehjælp i praksis, og 2. udgave er revideret med to nye kapitler om drukneulykker og den præhospitale organiserings i Danmark.

Layoutet er lækkert og illustrativt. Der er indlagt øvelser og selvtest, hvis formål er at forbedre sundhedsprofessionelle til at agere i en virkelig kontekst.

Bogen er tiltænkt yngre læger og medicinstuderende som, i modsætning til sygeplejestuderende, har et obligatorisk kursus i førstehjælp som en del af medicinstudiet. På sygeplejerskedannelsen vil ABCDE-algoritmen være velkendt, men den er her også sat ind i en ramme uden for hospitalets trygge rammer. Bogen er en uundværlig opslagsbog i basal førstehjælp og giver nyttige svar på, hvad man skal foretage sig, når man selv eller de nærmeste søger råd om f.eks. en forstuvet ankel, basal bandagering, brandsår, forgiftninger eller førstehjælp til børn.

Ann Dorrit Guassora, Susanne Reventlow og Kirsti Malterud

22 TEMATEORIER TIL KVALITATIV FORSKNING

FADL's Forlag 2022
200 sider - 299,95 kr.

I bogen præsenteres 22 temateorier, der skal ses som en introduktion til forskellige teoretiske perspektiver. Udgangspunktet for hvert af de 22 temaer er en praksiscase, der beskriver patienthistorier, som almenmedicineren typisk møder i sin hverdag. Bogens sigte er at bidrage til en stærkere teore-

tisk orientering blandt almenmedicinske forskere, men også andre sundhedsprofessionelle forskere, som har brug for en meget overordnet inspirationskilde til veje at gå inden for kvalitativ forskning. Filosofiske retninger som hermeneutik, fænomenologi, socialkonstruktionisme, poststrukturalisme er vigtige platforme for kvalitative forskningsmetoder, og med udgangspunkt i de 22 cases præsenteres et specifikt match til konkrete spørgsmål og analysemetoder, som kunne være relevante at bruge.

Christian Graugaard, Lene Agersnap, Andreas Rudkøbing, Cecilie Jespersen (red.)

BIBLIOTEK FOR LÆGER

Tidsskrift for sundhedens historie, kultur og etik
Marts 2022/214. årgang. Årsabonnement 399,95 kr.

'Bibliotek for læger' vil også gerne være et kærligt spark i røven på alverdens kødsnedkere og dimsedutologer, som tror, at sundhedens gåde kan findes på bunden af en petriskål eller for enden af et bronkoskop.

I denne lille perle af et tidsskrift spænder emnerne vidt: Empiriens eksistentielle begrænsning ud fra Søren Kierkegaards argumentationsrække, Etisk Stuegang om fertilitetsbehandling af kvinder med BMI højere end 35, Fem skarpe til forfatteren Kristian Ditlev Jensen: "Alkohol er et opløsningsmiddel. Det kan opløse et helt liv". Interview med fotograf Manuel Claro om optagelse af tredje sæson af Riget og genopdagelse af pionér Ludvig Brandes' enorme betydning for socialmedicinen gennem 1800-tallet. Tidsskriftet kan følges på Facebook, og 200 års-jubilæumsnummeret kan kvit og frit læses på www.ugeskriftet.dk/bfl

En kritik af den tid vi lever i

Imran Rashid
I samarbejde med Rikke Østergaard

MÆRKBARHED
Hvordan vi mister følingen med livet - og hvordan vi finder den igen

Forlaget Indtryk 2021
308 sider - 249,95 kr.

”Livet er smukt”, et omdrejningspunkt i denne bog, som kunne fortsætte: så vi må passe på det, mærke det og ikke kun måle, klikke, automatisere, digitalisere, umenneskeliggøre.

En sammenfatning af bogens mange budskaber giver teologen og filosofen K.E. Løgstrup med ordene: ”Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af hans liv i sin hånd” over for historikeren Yuval Hararis advarsler om vores tiltagende accept af tech-giganternes overvågning og manipulering.

Bogen beskriver, vurderer og kritiserer den tid, vi lever i og især, hvad der truer os. Gør os opmærksomme på det, vi forsømmer, og det der giver os værdi. Den indeholder en farverig og interessant buket af referencer til filosofien, litteraturen, sociologien, videnskabelige undersøgelser og befolkningsstudier, ja selv dronning Margrethe II og Dalai Lama bliver citerede. Bogen kan forstås ud fra tesen, at den digitaliserede verden er kommet for at blive, den er et fremskridt for en del af vores menneskeliv, men udgør en fare for en anden del af vores menneskeliv.

Bogen kommer meget igennem, indeholder mange emner, vil meget.

Er du den, du gerne vil være, eller er du på vej ind i en verden, hvor du gennem de aftryk, du efterlader, er ved at blive et produkt, der kan styres derhen, hvor det betaler sig? Bogen er helt gyseragtig, når den beskriver skakstormesteren Kasparov, et følede væsen, som tabte til supercomputeren Deep Blue, der ikke lader sig gå på af andet end allerhøjest behov for elektrisk opladning.

Lige så spændende er opremsningen af tech-giganternes udvikling. Jo, forfatteren har fat i den lange ende, når han gør opmærksom på de farer, der lurder omkring os.

Bogens formål er at skabe refleksioner, som gør det lettere at genskabe følingen med livet, og som følede menneske bliver jeg oplyst og opmærksom af at læse bogen.

Michala Eich, sygeplejerske

Kære sygeplejerskekollega,

Psykiatrisk sygepleje – somatisk sygepleje, hvad skal man vælge, og kan man vælge om eller er man enten det ene eller det andet? Det er spørgsmål mange sygeplejersker nok har stilet sig selv i forbindelse med valg af job og karriere vej.

Uanset om man arbejder som somatisk sygeplejerske eller psykiatrisk sygeplejerske er der noget grundlæggende vigtigt i vores arbejde som sygeplejersker; at vi er trygge i vores arbejdsopgaver og føler os kompetente til at varetage de opgaver som vores virke kræver. Det er vigtigt fordi vi ved, at overskud og tryghed gør det muligt for os at yde omsorg og være nærværende i plejen til patienten.

Derfor har Psykiatrien i Region Sjælland oprettet tre Læringslaboratorier. Her er jeg selv ansat som Læringsinstruktør i Roskilde-afdelingen foruden mit job som sygeplejerske på børnepsykiatrisk afsnit. Læringslaboratorierne i Psykiatrien Region Sjælland er et lærende rum til uddannelse og kompetenceudvikling af uddannelsessøgende og medarbejdere i Psykiatrien, hvor vi træder så tæt på dagligdags praksis som muligt.

Læringslaboratorierne er opbygget så de simulerer en fiktiv psykiatrisk afdeling. Her har vi mulighed for via mannequiner at træne kliniske, tekniske færdigheder som for eksempel intramuskulære injektioner og sondeanlæggelse samt simulationstræning i psykiatriske scenarier med fokus på relationsdannelse, recovery og kommunikation, samt træning i at håndtere hverdagens svære situationer.

Et vigtigt fokus for Læringslaboratoriet er at vi som sundhedsprofessionelle føler os rustede til at kunne håndtere mødet med den psykiatriske patient på en omsorgsfuld og forstående måde, og derfor har vi brug for viden om hvordan patienterne oplever det at leve med en psykisk lidelse.

Derfor har vi i Læringslaboratoriet Virtuel reality briller med film der simulere psykotiske oplevelser, høretelefoner med stemmer til at simulere hørehallucinationer og andre sansepåvirkende objekter. Disse elementer er udarbejdet i samarbejde med brugere af psykiatrien og har til hensigt at give os medarbejdere en bedre forståelse af hvad det vil sige at være patient og dermed en bedre mulighed for at møde patienterne med ro og overskud.

Mit udgangspunkt som instruktør i Læringslaboratoriet er at du som medarbejder kan komme til træning og faglig refleksion i et roligt og trygt miljø og sammen med mig og andre kollegaer gå fra træningen med en følelse af at være blevet rustet yderligere til dit daglige virke.

Går du med en drøm om måske at blive psykiatrisk sygeplejerske, så vil vi i Læringslaboratorierne med glæde tage imod dig og ruste dig til opgaven.

Du kan finde Regions Sjællands jobopslag for psykiatrien på www.jobpsykiatrien.dk?

Med venlig hilsen

Pernille, sygeplejerske, cand. Cur og
læringsinstruktør i Psykiatrien
Region Sjælland

REGION SJÆLLAND
PSYKIATRIEN

- vi er til for dig

BRUGER

OTTE

TIMERS

PÅ

OMKLÆDNING

FRITID

Tekst HELLE LINDBERG

Foto MIKKEL BERG PEDERSEN

Afhentning og omklædning. Lange gåafstande til depotet og skæve placeringer af omklædningsrum på Aarhus Universitetshospital betyder, at akutsygeplejerske Xenia Lundh bliver nødt til at møde ind mindst 20 minutter før hver vagt – ellers kan hun ikke være klar til tiden.

Det er det lange ben, der skal foran, hvis du skal holde trit med Xenia Lundh. Da hun træder ind ad Indgang J på Aarhus Universitetshospital AUH, er det i høj fart. Der er ikke tid til hverken stop eller svinkeærinder for sygeplejersken – men ikke fordi hun er ved at komme for sent på arbejde.

Tværtimod er Xenia Lundh mødt ind i god tid før hendes dagvagt i TraumeCentret begynder. Akutafdelingen ligger ellers lige ved siden af Indgang J, men for at kunne være omklædt og klar til sit arbejde til tiden, skal hun først ud på en større omvej: Via trapper, elevatorer og lange gange til depotet.

Her har hun kun få minutter til at finde en ren uniform, der også passer i størrelsen, inden hun skal videre til omklædningen, der ligger endnu længere væk. Efter et lynhurtigt og effektivt tøjskift skal hun hele turen tilbage igen. Højre, højre, venstre. Rundt, hen, ligeud, op.

Lidt over 20 minutter efter at være trådt ind på hospitalet i Skejby kan Xenia Lundh stå omklædt i TraumeCentret. Først da går hendes arbejdsdag officielt i gang.

”Jeg har prøvet at regne lidt på det. Hvis jeg i gennemsnit har 4 vagter på en uge, svarer det til, at jeg bruger lige omkring 8 timer om måneden på at kunne møde omklædt på arbejde. Det er faktisk en hel ekstra arbejdsdag, der går fra min fritid,” siger Xenia Lundh.

Når hendes vagt er overstået, skal hun nemlig ud på nøjagtigt den samme

tur, inden hun kan træde ud af Indgang J igen – og det er et arbejdsvilkår, hun langt fra er tilfreds med.

”Jeg ved ikke om fornærmet er det rigtige ord at bruge, men jeg føler mig i hvert fald udnyttet. Det er som om, det bare forventes at jeg stiller så meget af min tid til rådighed – for det er åbenbart dét man gør, når man er sygeplejerske,” siger Xenia Lundh.

Klæder ofte om på toiletterne

Xenia Lundh er langt fra den eneste, der oplever at skulle bruge en god del af sin fritid på at kunne møde omklædt på arbejde. I en nylig rundspørge gennemført

af DSR rapporterer sygeplejersker i alle kredse – og på mange forskellige afdelinger og hospitaler – om et omklædningsrelateret tidsforbrug på både 15, 20 og 30 minutter i hver ende af deres vagter.

Problematikken er da heller ikke ny på Aarhus Universitetshospital AUH. Sygeplejersken kunne allerede i 2019 fortælle om både skæve placeringer af omklædningsrum og lange gåafstande til uniformsdepoter på det 250.000 kvadratmeter store supersygehus i Skejby.

Dengang fortalte sygehusdirektør Poul Blaabjerg, at man fra ledelseshold ville omfordele omklædningsrummene efter et nærhedsprincip. Indtil videre er proble-

Xenia Lundh fortæller, at flere sygeplejersker på AUH som konsekvens af det høje tidsforbrug klæder om på toiletterne eller tager flere uniformer fra depotet end tilladt. "Det er udelukkende for at frigive nogle minutter. Hvis du ikke skal forbi omklædningen eller kan nøjes med at hente uniform et par gange om ugen, kan du spare rigtig meget tid," siger hun.

medlemmer på Facebook – og holdningen er klar: Sygeplejerskerne vil kompenseres økonomisk for den tid, de bruger på at hente uniformer og skifte tøj.

"Hvis ikke arbejdsgiverne kan tilbyde bedre rammer for omklædning, så må de betale os for vores tid. Det er selvfølgelig forskelligt hvor meget tid, sygeplejersker bruger på omklædning og man kan ikke kompensere alle individuelt, men så kan man lave et gennemsnit og sige, at vi får f.eks. 15 minutter lagt til vores arbejdstid pr. vagt," siger Xenia Lundh.

Hun understreger, at selvom 15 eller 20 minutter isoleret set lyder af lidt, så bliver det til mange timer over en uge, en måned, et år eller sågar et helt arbejdsliv – og at det er timer, som sygeplejersker i øjeblikket forærer til arbejdsgiverne ganske gratis.

"Det er ikke kun mig, der oplever det her som et problem. Alene på min gamle afdeling var det alle sygeplejerskerne, der brugte rigtig meget tid på at klæde om og på min nye afdeling er vi også en håndfuld. Jeg mener ikke, det er rimeligt at jeg skal betale med min fritid for at kunne møde omklædt på arbejde," siger Xenia Lundh. ●

Svar fra hospitalsdirektør

Poul Blaabjerg, AUH:

"Folk bruger typisk ca. 15 minutter fra de parkerer bilen eller cyklen til de står i afdelingen. Jeg skal ikke afgøre, om det er rimeligt eller ej, men hvis man vil have betaling for at klæde om, er det ens organisation, der skal forhandle en aftale om det," siger Poul Blaabjerg.

Han peger på, at ledelsen på AUH forsøger at løse problemerne med skæve fordelinger af omklædningsrum, som giver nogle ansatte lang vej at gå.

"Ved udflytningen og samlingen af Aarhus Universitetshospital opnåede vi, at der blev parkeringspladser på hospitalsområdet til alle ansatte, men en midlertidig fordeling af omklædningsrum havde givet nogle medarbejdere langt til deres omklædningsrum. Siden har vi arbejdet på en mere fair og rimelig fordeling af omklædningsrummene," siger Poul Blaabjerg.

matikken på AUH dog ikke blevet løst tilfredsstillende for alle. Det fortæller Xenia Lundh, der indtil for nylig arbejdede på Stroke Sengeafsnittet på Neurologisk Afdeling.

Her oplevede hun, at der var så langt til omklædningsrummet, at sygeplejerskerne ofte valgte at klæde om på afdelingens toiletter for at vinde et par minutter af deres fritid tilbage – uden at klage over forholdene.

"Gennem årene har vi tilsyneladende fremelsket en kultur, der går ud på, at sygeplejersker er omsorgsmennesker og derfor gerne vil ofre sig hele tiden. Men jeg synes ikke, det kan passe, at jeg skal bruge så meget af min fritid på at klæde om, fordi rammerne er så dårlige. Jeg kan sagtens komme på mange andre ting, jeg hellere vil bruge 8 timer om måneden på," siger Xenia Lundh.

Over 7.000 har skrevet under

Derfor har Xenia Lundh meldt sig ind i gruppen 'Sygeplejersker, der kræver omklædning som en del af arbejdstiden'. Gruppen har i skrivende stund 7.200

UNIMATEN TAGER MIN TID

På Sydvestjysk Sygehus Esbjerg er der kun to uniformsautomater på hele hospitalet. Derfor står sygeplejerske Michelle Henriette Johnsen dagligt i kø, inden hun kan klæde om og møde på arbejde. Det er tid, der bør kompenseres for, mener hun.

Tekst **HELLE LINDBERG** Foto **OLE JOERN**

Jeg skal stå klar på min afdeling kl. 7, men på det tidspunkt har jeg allerede brugt mellem 15 og 20 minutter på at hente min uniform og klæde om. Det er tid, som jeg ikke får igen – og som jeg ikke får noget for,” siger Michelle Henriette Johnsen.

Hun er sygeplejerske på Fælles Akutmodtagelse FAM på Sydvestjysk Sygehus Esbjerg – et mindre hospital, hvor der ikke er lige så lange gåafstande som på et stort supersygehus.

Alligevel oplever Michelle Henriette Johnsen, at hun som regel skal bruge mere end et kvarter på at hente eller

aflevere uniform og klæde om i hver ende af sine vagter.

”Sådan har det altid været, så til at starte med spekulerede jeg faktisk ikke over det. På et tidspunkt kom jeg til at snakke med min kæreste om det. Han er murer og kan klæde om hjemmefra, så de dage, hvor vi skal møde samme tid, kører jeg konsekvent hjemmefra 15 til 20 minutter før ham,” siger Michelle Henriette Johnsen.

Jo mere hun har tænkt over problematikken, des mere utilfreds er hun blevet med vilkårene for omklædning.

”Jeg synes, det er for dårligt. Vi får i forvejen for lidt i løn, og når du lægger

omklædning i fritiden oven i dét, så bliver vi virkelig snydt. Det er ikke fair,” siger hun.

Der er næsten altid kø

På Sydvestjysk Sygehus Esbjerg skal sygeplejerskerne trække deres uniformer i såkaldte unimater – uniformsautomater, der udleverer ét sæt tøj per gang. Imidlertid er der kun to automater på hele sygehuset, hvilket ofte giver anledning til problemer.

”Når jeg f.eks. møder ind kl. 7, så skal jeg hente uniform på samme tid som alle de andre sygeplejersker, der møder ind på samme tid som mig. Det betyder,

Michelle Johnsen savner at blive anerkendt for den tid, hun bruger på at kunne møde omklædt på arbejde. "Det er ledelsen og politikerne, der kræver at vi står klar i uniform på slaget. Så må de også skulle give noget til gengæld," siger hun.

at der næsten altid er kø, og automaterne er ikke vildt hurtige, så du kan snildt ende med at stå og vente i 10-15 minutter på at kunne trække en uniform," fortæller Michelle Henriette Johnsen.

Hun mener derfor, at sygeplejerskerne bør kompenseres for deres tid.

"Hos os går vi f.eks. højt op i, at det skal skrives på, når vi har overarbejde. Derfor synes jeg, det er forkert, at vi ikke også kompenseres for omklædningstiden. Det er jo et krav fra arbejdsgiver, at vi skal være omklædte, når vagten starter," siger Michelle Henriette Johnsen.

Størrelsen på compensationen er dog mindre vigtig, siger hun. For Michelle Henriette Johnsen handler det mere om princippet i, at hun som sygeplejerske igen bliver bedt om at skulle strække sig ekstra langt.

"Det er måske især noget, mange er blevet opmærksomme på her efter konflikten. Jeg vil personligt ikke længere give mere af min tid, end jeg er ansat til. Nok er nok," siger hun. ●

Svar fra direktør for Sydvestjysk Sygehus Per Busk:

"Vi finder det naturligvis ikke rimeligt, hvis sygeplejerskerne bruger for meget tid på at kunne møde omklædt. Vi håber også, at medarbejderne – hvis de oplever problemer – vil gå til deres ledelse, så vi hurtigst muligt kan få behandlet sagen."

Per Busk tilføjer:

"Når det er sagt, så kan vi ikke genkende billedet af, at det skulle tage en halv time eller mere om dagen at trække et sæt tøj og aflevere det igen ved vagtens afslutning. Generelt oplever vi ikke kø ved Unimaten, hvilket stikprøver også viser. Der kan dog være dage, hvor Unimaten er ramt af tekniske problemer."

DET ER

UACCEPTABELT

Omklædningstiden er en problematik, som Dansk Sygeplejeråd bliver nødt til at tage hånd om. Det mener kredsformand i DSR Kreds Midtjylland Anja Laursen. Hun opfordrer samtidig til, at man forsøger at løse problemerne lokalt.

Tekst **HELLE LINDBERG**

Det er uacceptabelt, at sygeplejersker skal bruge store dele af deres fritid på at kunne møde omklædt på arbejde.

Så kontant er meldingen fra kredsformand i DSR Kreds Midtjylland Anja Laursen. Hun forstår godt, at flere sygeplejersker er utilfredse med at skulle bruge halve eller hele timer af deres egen tid på at hente uniformer og klæde om, hver gang de skal gå til eller fra en vagt.

"Det er en problematik, som vi ganske enkelt bliver nødt til at tage hånd om – også lokalt. Vi har før haft det oppe at vende i Kreds Midt, hvor vi har forsøgt at løse problemerne, men jeg ved også, at det ikke er blevet løst tilfredsstillende for alle," siger Anja Laursen.

Hun henviser til, at omklædningstiden er et generelt problem, som mange sygeplejersker oplever. Det er især blevet synligt efter opførelsen af det store supersygehus i Skejby, hvor gåafstandene til omklædning og depotrum kan være ekstra lange.

"På Aarhus Universitetshospital AUH har FTR'er og TR'erne arbejdet hårdt på at finde løsninger, men desværre uden tilfredsstillende resultat for alle. Derfor vil kredsen nu tage problematikken med videre til Regions-MEDudvalget RMU, som er det øverste udvalg i Region Midt," siger Anja Laursen.

Det er arbejdsgivers ansvar

Formanden i Kreds Midtjylland slår fast, at det er vigtigt at tage kampen om omklædningen – ikke kun for sygeplejerskerne på Aarhus Universitetshospital, men også for sygeplejersker alle andre steder.

"Der bliver allerede opført flere supersygehuse rundt omkring, så vi bliver nødt til at gøre noget for at sikre, at det ikke også bliver en udfordring andre steder, og at der bliver fundet nogle håndterbare løsninger på de hospitaler, hvor problemet allerede eksisterer," siger Anja Laursen.

Hun peger samtidig på, at ansvaret for at sikre ordentlige omklædningsforhold først og fremmest ligger hos arbejdsgiveren. Derfor er det også i samarbejde med arbejdsgiverne, at løsninger skal findes.

"Jeg har forståelse for, at det er et komplekst problem, da omklædningsforholdene jo ikke er ens for alle sygeplejersker. De bruger ikke lige meget tid på det, og det er ikke nødvendigvis de samme udfordringer, der giver anledning til problemer alle steder. Netop derfor er det vigtigt, at vi også bruger tid på at løse det her lokalt," siger Anja Laursen.

Kredsformanden understreger dog, at der skal gøres noget ved problemerne.

"Det er for meget fritid, som sygeplejerskerne bruger på at klæde om. Det bliver vi nødt til at tage alvorligt," siger hun. ●

POWER CARE

Oplev Norge

Fra kun **0,-** All inclusive

Som sygeplejerske- og jordemodervikar hos POWERCARE kan du komme til Norge med alt betalt – naturligvis med branchens bedste vilkår og løn oveni. Vi har vikariater i hele Norge og indenfor alle specialer. Hvis du har lyst til at kombinere spændende faglige udfordringer med store rejseoplevelser, så læs mere på www.powercare.dk/vikar-i-norge eller scan QR-koden.

BRUG DIT KAMERA

Navne

AFDELINGSLEDER, SPECIALHOSPITALET FOR POLIO- OG ULYKKESPATIENTER

Sygeplejerske **Randi Steensgaard** er pr. 1. februar ansat som ny afdelingsleder for Specialhospitalet for Polio- og Ulykkespatienters afdeling på MarselisborgCentret i Aarhus. Patienterne henvises til specialhospitalet af egen læge eller hospital, og specialhospitalet indgår i det offentlige sundhedsvæsen.

Randi Steensgaard kommer fra en stilling som forskningsansvarlig sygeplejerske på Vestdansk Center for Rygmarvsskade. Hun er uddannet sygeplejerske i 2004 fra sygeplejeskolen i Aarhus, og i 2020 blev hun ph.d. fra Aarhus Universitet. Udover at lede afdelingen på MarselisborgCentret vil Randi Steensgaard arbejde for en rehabilitering, der tager afsæt i den enkeltes hverdagsliv, og hvordan man kan støtte op om, at livet med en skade eller polio kan være meningsfuldt trods udfordringer i hverdagen.

Foto **AGATA LENCZEWSKA-MADSEN**, Hospitalsenhed Midt

HÆDERSPRIS TIL OPERATIONSSYGEPLEJERSKE

Annette Kolding Rørvik har modtaget Fagligt Selskab for Operationssygeplejerskers (FSOP) nye hæderspris, som er introduceret for at anerkende personer, der har gjort noget helt exceptionelt for operationssygeplejen i Danmark. Hun er også blevet udnævnt som æresmedlem af FSOP.

Siden starten af 1990'erne var Annette Kolding Rørvik ad flere omgange i formel dialog med diverse instanser for at få oprettet en formel uddannelse indenfor operationssygepleje for derved at få denne særlige sygepleje anerkendt i Danmark.

Hun var primus motor på to uformelle uddannelser indenfor operationssygepleje: den specialerettede uddannelse på fem uger målrettet nyansatte sygeplejersker på operationsgange og den 1-årige kliniske videreuddannelse målrettet den erfarne operationssygeplejerske. Begge uddannelser blev udbudt i hele landet i perioden 1997-2011.

I 2006 modtog Annette Kolding Rørvik Florence Nightingale-prisen for sit store arbejde indenfor operationssygeplejen. I 2010 var hun med til at udgive den første operationssygeplejebog på dansk.

LEDENDE OVERSYGEPLEJERSKE BISPEBJERG OG FREDERIKSBERG HOSPITAL

Mette Munch Børgesen tiltrådte den 1. marts som ledende oversygeplejerske ved afdelingen for geriatri og palliativ behandling på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital.

Hun kommer fra en stilling som afdelingssygeplejerske ved Onkologisk og Palliativ Afdeling på Nordsjællands Hospital. Samlet set har hun løst ledelsesmæssige opgaver i 11 år.

Mette Munch Børgesen er uddannet sygeplejerske i 2004 og har taget flere lederuddannelser: diplomuddannelse i offentlig ledelse, regionens lederuddannelse og senest en masteruddannelse i offentlig ledelse, MPG.

Mindeord

LIZZIE LOTTE SLOTH PAULSEN

Lizzie Lotte Sloth Paulsen sov stille ind den 26. januar 2022 efter få års sygdom.

Vi, Lottes kolleger, savner hende og hendes viden og engagement i vores hverdag med dagkirurgiske patienter.

Lotte var anæstesisygeplejerske med stort A. Hun brændte for sit speciale og havde en kæmpestor viden, som hun gerne delte med vi andre. Lotte engagerede sig i uddannelsen af anæstesisisterne, som fik en meget kompetent og grundig uddannelse. Lotte var en dygtig sygeplejerske, som med sin faglighed altid havde patienten i centrum og tog udgangspunkt i patienternes behov. Lottes viden og engagement kom ofte i spil, når samtalerne drejede sig om sygeplejefagets etiske dilemmaer, anæstesispecialet og andre sygeplejefaglige emner. Lotte var meget bevidst om sin faglighed i forhold til kollegaer og studerende.

Lotte var meget kreativ og interesseret i kunst og håndarbejde. Lotte købte en væv og havde ambitioner om at lære håndværket. Det nåede hun desværre ikke.

Lotte var i en længere periode engageret i Sygehuseets kunstforening.

Lottes store omdrejningspunkt var familien. Inden for de sidste år oplevede Lotte den store glæde, at der kom børnebørn til, og at hendes to drenge og svigerdøtre flyttede "hjem" til området. Desværre oplevede hun også den store sorg at miste sin mand.

Vores tanker går til Lottes drenge og deres familier.

Æret være Lottes minde.

Kollegaer fra Dagkirurgi, Kolding Sygehus

DryNites®

Færre bekymringer, mere barndom

Sengevædning er et velkendt fænomen

Mindst 10% af alle børn i alderen 4-15 år er sengevædere.
Af disse børn tisser 70% i sengen flere gange om ugen.

GRATIS
informationskuffert
Bestil via mail:
info@retail-partner.dk

DryNites® natunderbukser hjælper både barnet og forældrene til at få en god nats søvn.

DryNites® har ekstra høj beskyttelse og er designet, så de ligner almindelige underbukser.

De findes i 3 størrelser:

3-5 år 16-23 kg

4-7 år 17-30 kg

8-15 år 27-57 kg

til både drenge og piger.

Informationskufferten indeholder:

- Prøver på DryNites 4-7 år og 8-15 år
- Informationsfolder om sengevædning og DryNites-produkterne

På Facebook udveksler forældre historier, erfaringer, tips og spørgsmål om sengevædning.

Anbefal medlemskab af gruppen **Trygge nætter**.

Få mere information på www.drynites.dk

Marie Colding
Laursen
5. semester
VIA UC Viborg

Laura Ohmann Nielsen
2. Semester
UC Diakonissestiftelsen
SYDE21

Mette Marx
Christensen
6 semester
UCN Aalborg

Dina Helbo Bredal
4. semester
Via UC NET E2o
Campus Viborg

Julie Bek
4. semester
UC Diakonisse-
stiftelsen

... han tror sig mere syg, fordi han skal blive på hospitalet et døgn mere

Begrebet nocebo rumsterer i en studerendes hoved efter en observation i praksis. Skulle hun have hjulpet patienten til mestring gennem samtale frem for blot at smile til ham?

En patient går sig en rask tur, han smiler til mig og fortæller, at han skal udskrives i dag. Der kommer et kald fra stuen, hvor han er indlagt. Han er ikke min patient, men jeg går alligevel derind. Jeg har næsten lige mødt ham frisk og frejdig ude på gangen og ved, at han skal udskrives. Men det skal han ikke. En forsinkelse gør, at han skal blive på hospitalet en ekstra dag. Nu kan han ikke selv overkomme at hente vand i automaten. Jeg henter det gerne, også med et smil. Men jeg skriver min observation ned i mine undringsnotater. Jeg tænker på, hvad det skyldes. Det er tydeligt, at han ikke kan gå de 25 meter. Biomedicinsk er der ingen ændringer, ingen målbare tegn eller forklaringer. Kan det skyldes hans måde at mestre beskeden om forsinkelsen på? Det er en erkendelse, jeg ikke kan se bort fra.

Hvis patienten ikke kan hente vand selv, er det måske, fordi han tror sig mere syg, fordi han skal blive på hospitalet et døgn mere. Han har negative

forventninger pga. forsinkelsen. Det er nocebo-effekten, jeg har observeret.

Nocebo er, når sygdomsoplevelsen ikke forsvinder pga. patientens negative forventning til behandlingen. Nogle gange kan sygdomsoplevelsen ligefrem forstærkes af forventningen om, at der sker noget dårligt, som hos patienten jeg har beskrevet.

Det er dokumenteret, at mennesker får flere og stærkere bivirkninger, hvis de forventer at få dem. Jeg tænker på, at vi har pligt til at fortælle om dem.

Det er os, der fortæller patienten om bivirkninger, forsinkelse og andet, der påvirker ham og opholdet på hospitalet. Men hvad, hvis det, vi fortæller, gør patienten dårlig? Hvis viden om mulige bivirkninger betyder øget sygdomsfølelse?

De ord, vi bruger i sygeplejen, er vigtige. Vi kan gennem samtale støtte en patient. Vi kan også uforvarende komme til at sætte patienten i en situation, hvor han føler, han skal vælge mellem pest eller kolera. Bateson mente, at ord

i sig selv kunne føre til skizofreni. Så radikale konsekvenser forventer man ikke i dag. Men alligevel kender vi til PTSD og Stockholm-syndrom, der kan optræde hos mennesker, som har været under et ekstremt fysisk og psykisk pres.

Patienter på hospitaler er også under et pres. De er syge nok til at være indlagte. Det er os, der taler med dem. Fortæller om bivirkninger eller som i casen: forsinkelser. Måske det er os, der giver dem nocebo. Med ord og handlinger kan vi give dem mulighed for at slippe af med de negative forventninger.

Jeg ved ikke, hvordan beskeden om udsættelsen er givet. Så jeg kan ikke sige, hvad der sker mellem de to møder, jeg har med patienten. Men jeg kan se, at han ikke kan gå den korte tur til automaten.

Jeg tænker tilbage og ville ønske, at jeg havde talt med ham. Tilbudt ham de ord, der måske kunne hjælpe ham med at mestre igen. Men jeg gav han kun vand og et smil. ☺

DR. WARMING BASISCREME

– førstehjælpen til tør hud og afsprittede hænder

Dr. Warming basiscreme er en blødgørende og fugtbevarende 92% fedtcreme. Velegnet som hudpleje ved børneeksem, psoriasis, meget tørre hænder og sprækkede hæle. Virker kløestillende.

Dr. Warming Basiscreme er dansk produceret, indeholder kun 4 ingredienser og er testet på hudafdelingen på Bispebjerg Hospital.

drwarming.dk

– produktinformation og forhandlerliste

Nordic Consumer Health, Danmark, info@consumerhealth.dk

Produceret i Danmark gennem mere end 20 år

Jeg har daglig kontakt med rigtig mange patienter og afspritter derfor mine hænder ofte i løbet af dagen. Dr. Warming basiscremen er min faste ven hver dag på mit arbejde.

” Diane Uwase
mave/tarm kirurgisk sygeplejerske

FILITEN *SCHEEL

Sorbact® Gel Dressing

Sårkontaktlag med hydrogel

Forebygger og behandler sårinfektioner

Forhøjede niveauer af mikroorganismer vil medføre øget infektionsrisiko og forsinket sårheling. Sorbact® reducerer mængden af mikroorganismer på en sikker måde, og forbedrer dermed forudsætningerne for sårheling.

Holder såret fugtigt

Sorbact® Gel Dressing optimerer såret ved at tilføre fugt til tørre eller letvæskende sår. Sorbact® Gel Dressing har en høj fugtgivende evne, hvilket fremmer effektiv autolytisk debridering.

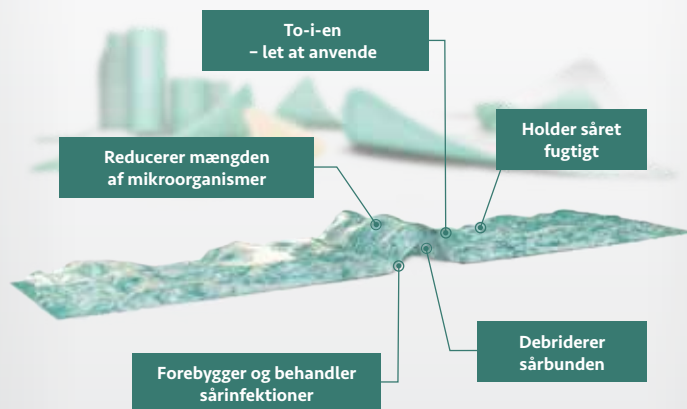
Vil du prøve Sorbact® Gel Dressing?

Send os blot en besked på info@abigo.dk.
Skriv "Prøve Sorbact® Gel Dressing" samt dit navn, afdeling og arbejdssted, så sender vi prøven til dig.

Sorbact® Gel Dressing

Varenr.	Størrelse	Stk./pakke
98136	7,5 x 7,5 cm	10
98137	7,5 x 15 cm	10
98139	3 x 15 cm	10
98180 NYHED!	15 x 20 cm	5
98181 NYHED!	20 x 25 cm	5

Nu større størrelser!

Besøg vores nye websted sorbact.dk

2020-75 Sorbact® er et registreret varemærke, der ejes af ABIGO Medical AB.

ABIGO Pharma A/S · Stengårdsvej 25, 4340 Tølløse · Tel. 46 49 86 76 · sorbact.dk

FANTASTISK AT SE KVINDERNES UDVIKLING

Fortalt til **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **LARS HORN**

STINE BECH SØRENSEN,
40 år.

Nyt job: Juni 2021, Reden Aalborg, en del af KFUK's sociale arbejde, hvor hun hjælper mænd og kvinder i prostitution.

Kom fra: Fem år på Sengafsnit for Gynækologi og Graviditet, Aalborg Universitetshospital. Før det bl.a. Gastromedicinsk Afdeling og Hæmatologisk Afdeling, Aalborg Universitetshospital.

Jeg er ansvarlig for vores sundhedsklinik, hvor vi har frivillige læger, og hvor vi bl.a. behandler for kønssygdomme. Desuden sidder jeg i telefonrådgivningen og taler med brugerne om alt fra test af kønssygdomme og graviditet til blærebetændelse og rygproblemer. Her kan jeg trække i forskellige tråde, hvis der f.eks. skal en læge eller psykolog ind over. De, der ikke har lovligt ophold i Danmark, kan kun få hjælp på sygehuset ved akut behov, f.eks. ved uønsket graviditet.

Jeg er eneste sygeplejerske. Så jeg arbejder meget selvstændigt, og det ansvar kan jeg godt lide. Jeg er også koordinator og ansvarlig for de frivillige i caféen, som er åben et par timer tirsdag og torsdag, hvor vi laver mad til brugerne og tilbyder sociale aktiviteter. I går lavede de hjemmelavede læbepomader og cremer, men vi går f.eks. også i biografen eller spiller banko, og brugerne kan så komme og snakke

”Jeg har egentlig altid gået med en drøm om at blive sygeplejerske i lægepraksis og har holdt øje med de jobopslag. Men jeg syntes også, at jeg har manglet erfaring. Pludselig så jeg den her jobannonce. Jeg vidste ikke, der var en Reden i Aalborg, men det lød virkelig spændende. For jeg har altid haft et svagt punkt for udsatte mennesker, og samtidig ville jeg efter 14-15 år på hospital gerne prøve noget andet. Og det her lød meget anderledes end alt det, jeg var vant til. Derfor søgte jeg stillingen.

Brugerne er både kvinder og mænd, som sælger eller har solgt seksuelle ydelser, og så er det udsatte kvinder, der har oplevet vold, overgreb, misbrug eller hjemløshed.

med mig eller med socialrådgiverne, hvis de har brug for det.

En af de faglige overvejelser, jeg havde i forbindelse med jobskiftet, var den manglende vedligeholdelse af faglig viden og kompetencer. Meget af det, jeg har lært på sygehuset, bruger jeg slet ikke nu. Nu er 90 pct. af sygeplejen kommunikation, og det er heldigvis den del af sygeplejen, jeg altid har tillagt stor betydning i min sygepleje.

De her kvinder har oplevet svigt på svigt og har derfor utrolig svært ved at stole på mennesker. De tror ikke, at nogen vil dem det godt. Hvis ikke du har omsorg og kan opbygge tillid, kommer du ingen vegne i dette job. Man kan slet ikke forestille sig, hvad de har været udsat for, og deres historier har da også på et tidspunkt holdt mig vågen om natten. Men vi har meget fokus på supervision, så der bliver heldigvis holdt en hånd under os.

Det er fantastisk at se de her kvinders udvikling. Selvfølgelig er vores mål at få dem ud af prostitution, men når det nu ikke altid lykkes, så er det også bare skønt at se dem få en uddannelse, komme i job og få egen bolig. Det er et utroligt spændende arbejde. Det her er noget helt andet.”

SAVNER DU INSPIRATION TIL KARRIEREN?

Hent råd og vejledning om karriere og job-søgning på dsr.dk Som medlem kan du booke tid til personlig sparring om jobsøgning, efter- og videreuddannelse eller karriere-muligheder.

Læs mere på dsr.dk/job-og-karriere

JOB

Se alle stillinger
www.job.dsr.dk

Praktiske oplysninger til annoncører

Deadline kl. 9:00 for indtastning af KURSER/MØDER/MEDDELELSER på www.dsr.dk under Information til annoncører

Nr 5 — 2022
6. april 2022

Nr 6 — 2022
29. april 2022

Nr 7 — 2022
20. maj 2022

Vejledning ved indtastning af kurser/møder/meddelelser, kontakt redaktionen, Henrik Boesen, på tlf. 4695 4189, hbo@dsr.dk

Rådgivning og vejledning vedr. opsætning af annoncer
Media-Partners ApS · Alhøjvej 2, Stilling · 8660 Skanderborg
Tlf. 2967 1446 · E-mail marianne@media-partners.dk
www.media-partners.dk · Her kan du også rekvirere medieinformation

Indleveringsfrister for STILLINGSANNONCER til de kommende numre

Nr 5 — 2021
8. april 2022

Nr 6 — 2021
6. maj 2022

Nr 7 — 2021
25. maj 2022

Sidste frist for indlevering af materiale er kl. 10:00 hos Media-Partners ApS

Udgivelsesdatoer

Nr 5 — 2022
2.-6. maj 2022

Nr 6 — 2022
23.-27. maj 2022

Nr 7 — 2022
15.-21. juni 2022

NETANNONCER

Gå ind på <http://job.dsr.dk/> og indtast Quick-nummeret, så kommer du direkte ind til netannoncen, hvor du kan læse meget mere om stillingen. Netannoncer kan indtastes hele døgnet.

Quicknr.
331060539

NSH sygehuse
Region Sjælland
Ledende oversygeplejerske
Ansøgningsfrist 1. april 2022

Quicknr.
331009479

Trisseteam
Sorø, Vestsjælland
Aftensygeplejerske
Ansøgningsfrist 1. april 2022

SENIORSAMMENSLETNINGEN

Medlemmer, der er fyldt
55 år, er velkomne til
Seniorsammenslutningens
arrangementer

HOVEDSTADEN

Sommerudflugt 2022 for seniorer i Kreds Hovedstaden

I år går sommerturen til Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg, nordens eneste fattigmands-museum. Vi får en times rundvisning, og derefter kører vi til Hotel Ærø Restaurant til lækker frokost. Derefter returnerer vi til København.

Tid og sted:

19. maj 2022 kl. 08:30 - 16:30
Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborg

Arrangør:

Seniorer Kreds Hovedstaden
Central/Vest

Tilmelding:

Senest 12 maj 2022 til Birthe Kock på tlf. 2674 1105 eller mail: balkock@hotmail.com

Pris:

200 kr.

Yderligere oplysninger:

Vi mødes på Hovedbanegården ved DGI Byen.

SJÆLLAND

Seniorsygeplejersker i Roskilde - foredrag om diabetes

Diabeteskonsulent Maria Hartmann Tørnæs taler om type 2-diabetes med fokus på nyere behandlingsmuligheder. Hun taler også om type 1-diabetes og de patientnære teknologiske muligheder, der findes, og lidt om kost.

Efterfølgende valg til kontaktudvalg.

Tid og sted:

19. april 2022 kl. 13:30 - 15:30
Margrethegården, Dronning Sofievej 68, 4000 Roskilde.

Arrangør:

Kontaktudvalget Seniorsygeplejersker Roskilde

Tilmelding:

Senest 8. april til Lene Tronholm på tlf. 2091 0902 eller mail: lenetronholm@live.dk

Pris:

50 kr. for medlemmer. 75 kr. for gæster. Betales på reg. og konto nr. 1551 0010351170

Seniorsygeplejersker i Roskilde - besøg på Roskilde festival

Guidet besøg på Roskilde festival højskole ved Katrine Fugl. Efterfølgende kaffe og hygge i Containerstræde.

Tid og sted:

4. maj 2022 kl. 13:15 - 15:30
Musicon Roskilde,
Rabalderstræde 7, stuen,
4000 Roskilde

Vi mødes foran Rockmuseet og følges til Højskolen.

Arrangør:

Kontaktudvalget Seniorsygeplejersker Roskilde

Tilmelding:

Senest 28. april til Lene Tronholm på tlf. 2091 0902 eller Mail: lenetronholm@live.dk

Pris:

50 kr. for medlemmer. 75 kr. for gæster. Betales på reg. og konto nr. 1551 0010351170

Nordens stærke kvinde, Birgitta af Vadstena

Sygehuspræst Birthe Friis fortæller om sit arbejde som sygehuspræst og om sit studie af Birgitta af Vadstena.

Tid og sted:

10. maj 2022 kl. 14:30 - 16:30

Konfirmationsstuen v. Nordre Kirke, Stubbekøbingvej 105, 4800 Nykøbing Falster

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Storstrømmen

Tilmelding:

Senest 3. maj 2022 til Birthe på tlf. 2341 9839, mail: birthe.isling@direkte.org eller Gurli på tlf. 2115 2954, mail: gurlise@hotmail.no

Pris:

Gratis for medlemmer og 25 kr. for gæster. Inkl. kaffe og hjemmebak.

NORDJYLLAND

Foredrag v/tidligere Skoleleder/Journalist Flemming Retbøll

Flemming fortæller om "25 år på TV2/Nord - et liv med medierne"

Tid og sted:

5. april 2022 kl. 14:00 - 16:00
Kredskontoret, Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg SV

Arrangør:

Kontaktudvalget for Senior-sygeplejersker Kreds Nordjylland

Tilmelding:

Senest 31. marts 2022 til Annalise Bonde på tlf. 2283 4628 eller Elinor Hansen på tlf. 2147 8950, gerne SMS

Sommerudflugten går til Lille Vildmose

Guidet bustur i mosen, frokost og kaffe/lagkage i Cafe Soldug. Besøg i Lille Vildmosecentret. Medbring egen kikkert og praktisk påklædning/sko

Tid og sted:

10. maj 2022 kl. 09:00 - 16:30
Afgang fra Kredskontoret, Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg SV

Arrangør:

Kontaktudvalget for Senior-sygeplejersker Kreds Nordjylland

Tilmelding:

Seneste 25. april 2022 til AnnaLise Bonde på tlf. 2283 4628 eller Elinor Hansen på tlf. 2147 8950, gerne SMS.

Pris:

250 kr. Husk navn, mobilnr./medlemsnr.

MIDTJYLLAND

Bydelsmøde

Kom og bliv klogere på det unikke arbejde, bydelsmødrene gør for at bringe håb og forandring i isolerede kvinders liv. Oplæg ved seniorkonsulent for Fonden for socialt ansvar, Zeljka Secerbegovic.

Tid og sted:

4. maj 2022 kl. 14:00 - 16:00
Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13A, 7500 Holstebro

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland - VEST

Tilmelding:

Senest 27. april 2022 til Karen Margrethe Kølbæk, mail: kmk_285@hotmail.com eller på tlf. 2241 7491

Pris:

50 kr. i kontanter

"Fra Montenegro til Mols" v/Mila Pajovic

Mila Pajovic er vokset op i en lille bjerglandsby i Montenegro og flyttede til Mols som ung. Mila tager afsæt i de mange oplevelser, som livet har budt hende. Hun fortæller med humor om sit liv gennem små anekdoter.

Tid og sted:

4. maj 2022 kl. 14:00 - 16:30
Mønsted Kro, Holstebrovej 205, 8800 Viborg

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland - NORD

Tilmelding:

Senest 25. april 2022 til Marie Søe Knudsen, mail: marie@soe-knudsen.dk, tlf. 2945 0033 eller til Karen H. Jakobsen mail: kahojakobsen@gmail.com, tlf. 2170 1484.

Pris:

65 kr. betales kontant ved fremmøde.

Yderligere oplysninger:

Hvis du kunne tænke dig at være en del af kontaktudvalget, eller har spørgsmål dertil, så kontakt: Formand Jette Levisen, tlf. 2836 4194, mail: jllevisen@gmail.com

Seniorwalk

Vi mødes ved Hanbjerg Marina kl. 11:00. Derefter går vi en tur på ca. 4,5 km. langs fjorden og

af naturstier. Herefter vender vi tilbage til Hanbjerg Marina, hvor vi spiser frokost ca. kl. 12:30.

Tid og sted:

13. juni 2022 kl. 11:00 - 15:00
Hanbjerg Marina 12-16, 7830 Vinderup.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland - VEST

Tilmelding:

Senest 30. maj 2022 til Karen Margrethe Kølbæk, mail: kmk_285@hotmail.com eller tlf. 2241 7491

Pris:

150 kr. for maden betales kontant. Drikkevarer for egen regning.

Yderligere oplysninger:

Har du lyst til et dyp i Limfjorden, er der også mulighed for det.

SYDDANMARK

Invitation til brunch i Møgeltønder

Deltag i en hyggelig brunch i Møgeltønder, hvor vi mødes på Schackenborg Slotskro. Vi glæder os til at mødes med jer igen.

Tid og sted:

5. maj 2022 kl. 10:30 - 13:00
Schackenborg Slotskro, Slotsgaden 42, 6270 Tønder

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Syd

Tilmelding:

Senest 21. april 2022 til Lillian Kolmos på tlf. 2295 9838 eller mail: lilliankolmos@yahoo.dk

Pris:

150 kr. for medlemmer, 225 kr. for ikke-medlemmer. Indbetaling på konto i Nordea reg. og konto nr. 2720 9024722330 (husk navn i tekstfelt)

Foredrag om Østerklev

Kom til foredrag med Jørgen Dieckmann og Inge Thygesen, der fortæller om "Østerklev - et hus med en usædvanlig historie". Et svangrehjem ejet af Mødrehjælpen. En af pigerne fra dengang fortæller sin historie.

Tid og sted:

18. maj 2022 kl. 14:00 - 16:30
Hovedbiblioteket, Nørregade 19, lokale 1, 6700 Esbjerg

Arrangør:

Kontaktudvalget Seniorsammenslutningen Esbjerg

Tilmelding:

Senest 11. maj 2022 til Tove Brinck på tlf. 2927 2374, mail: tovebrinck@hotmail.com eller til Nina Jacobsen på tlf. 3032 4337

Pris:

40 kr. Indbetales på reg. og konto nr. 1551 4450481926 (husk navn i tekst til modtager)

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/kredse/syddanmark/medlemsfordele > Senior i Syddanmark

Årets sommerudflugt

Sommerudflugten går i år til Oplevelsescenter Nyvang ved Holbæk. Morgenkaffe i bussen. Der vises rundt i Andelslandsbyen, og vi nyder frokosten der. Kaffen indtages på Skomagerkroen ved Kirke Såby.

Tid og sted:

19. maj 2022 kl. 08:15 - 19:30
Mødetidspunkt er kl. 08:15 i Dannebrogsgade. Ankomst Nyvang ca. kl. 10:00, retur kl. 19:30.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Fyn

Tilmelding:

Senest 19. april 2022 til Inge-lise, tlf. 5184 2275, mail: ibruhn@hotmail.com eller Conny, tlf. 2176 8818, mail: coands@gmail.com

Pris:

350 kr. indbetales på reg. og konto nr. 0400 4011181940 (angiv venligst navn)

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/senior/lokalt-i-kredsene/senior-i-kreds-syddanmark

KURSER

Temadag - når banale infektioner ikke er banale

Om resistensudvikling og forebyggelse: Kan antallet af infektioner reduceres, når sygeplejen kommer i fokus? Hvordan håndteres borgere med resistente mikroorganismer? Når dyr og mennesker smitter hinanden. Antibiotikaresistens aktuelt.

Tid og sted:

31. maj 2022 kl. 08:00 - 16:00
Nyborg Strand Hotel og Conferencecenter, Østerøvej 2, 5800 Nyborg

Arrangør:

Fagligt Selskab for Hygiejnesygeplejersker, FSFH

Tilmelding:

Efter først til mølleprincippet på hjemmesiden:

www.conferencemanager.dk/fsfh2022

Pris:

1.700 kr. for ikke-medlemmer af FSFH. 1.200 kr. ved personligt medlemskab af FSFH

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/fsfh under punktet Temadag

Uddannelsesrådets konference 2022

Tema: Kan uddannelse være en del af svaret på udfordringerne med at tiltrække og fastholde kompetente sygeplejersker i et sundhedsvæsen under forandring? Oplæg om bl.a. uddannelse af sygeplejersker, der kan deres kram og ved hvad de gør.

Tid og sted:

4. maj 2022 kl. 10:00 - 16:00
Comwell Kolding, Skovbrynet 1, 6000 Kolding

Arrangør:

DASYS' Uddannelsesråd

Tilmelding:

1. april 2022 på DASYS' hjemmeside

Pris:

1000 kr. + moms for medlemmer af faglige selskaber under DASYS; 1500 kr. + moms for ikke-medlemmer

Yderligere oplysninger:

Læs hele programmet:
www.dasys.dk/uddannelsesraad/kommende-konferencer.aspx

Temaeftermiddag - at være sygeplejerske under en pandemi

Oplæg om sygeplejersken som "helt" i sundhedsvæsenet og om moralsk stress og omsorgstræthed under pandemien.

Deltag i systematisk etisk refleksion ved bordene om oplevede etiske problemstillinger fra hverdagen.

Tid og sted:

20. maj 2022 kl. 13:00 - 16:00
Kvæsthuset,
Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K

Arrangør:

Sygeplejeetisk Råd

Tilmelding:

1. maj 2022 til mail: ser@dsr.dk

Pris:

Gratis for medlemmer af DSR

Yderligere oplysninger:

Læs programmet på Sygeplejeterisk Råds hjemmeside under "Nyheder"

KREDSMØDER**HOVEDSTADEN****Virtuel videnscafé for sygemeldte**

Bliv klogere på de rettigheder, muligheder og pligter, du har, når du er sygemeldt.

Tid og sted:

8. april 2022 kl. 13:00 - 15:00
Afholdes virtuelt

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

SJÆLLAND**Temaaften for privatansatte sygeplejersker**

Tips til lønforhandling, arbejdsmiljøet på små arbejdspladser, hvordan yder man god sygepleje ved korte relationer med patienterne? Kom og mød kolleger fra nær og fjern med fokus på privatområdet. Alle er dog velkomne.

Tid og sted:

27. april 2022 kl. 17:00 - 19:45
DSR Kreds Sjælland, Møllevej 15, 4140 Borup

Arrangør:

DSR, Kreds Sjælland

Tilmelding:

www.dsr.dk/kredse/sjaelland/arrangementer-i-kreds-sjaelland

Pris:

Gratis

Omsorgens betydning i sygeplejen - oplæg ved Jacob Birkler

Arbejdet som sygeplejerske har undergået store forandringer. F.eks. er patientkontakten forandret gennem øget monitorering, teleteknologier og accelererede patientforløb. Men hvilken plads og betydning har omsorgen midt i denne udvikling?

Tid og sted:

3. maj 2022 kl. 16:30 - 19:00

DSR Kreds Sjælland, Møllevej 15, 4140 Borup

Arrangør:

DSR, Kreds Sjælland

Tilmelding:

www.dsr.dk/kredse/sjaelland/arrangementer-i-kreds-sjaelland

Pris:

Gratis

Bliv klogere på din pension i PKA

PKA holder to møder på samme tid i Kreds Sjælland: Det ene er for dig under 58 år, mens det andet er for dig, der er 58+. Kom og hør, hvordan du er dækket i pensionskassen.

Tid og sted:

23. maj 2022 kl. 16:30 - 19:00
DSR, Kreds Sjælland,
Møllevej 15, 4140 Borup

Arrangør:

DSR, Kreds Sjælland

Tilmelding:

www.dsr.dk/kredse/sjaelland/arrangementer-i-kreds-sjaelland
Bemærk, at du via linket på kredsens hjemmeside bliver linket videre til PKA's hjemmeside, hvor du skal logge på med NemID

Pris:

Gratis

MEDDELELSER**Jubilæumsarrangement på Hotel KoldingFjord****13. november 2022**

Falder dit jubilæum i perioden 1. april 2022 til og med 30. september 2022, inviteres du til jubilæumsarrangement i Kreds Syddanmark. Alle jubilarer med medlemskab i kredsen vil automatisk modtage en skriftlig invitation fra Kreds Syddanmark omkring det tidspunkt, hvor jubilæumsdatoen falder. Det er kun muligt at deltage, hvis man har modtaget invitation fra Kreds Syddanmark. Af invitationen fremgår yderligere info.

Arrangør:

Dansk Sygeplejeråd,
Kreds Syddanmark

Øjensygeplejersker kan søge uddannelsesstøtte

Medlemmer af Fagligt Selskab for Øjensygeplejersker kan søge uddannelsesstøtte fra Øjensygeplejerskernes Fond for Uddannelsesstøtte. Støtten uddeles af

midler fra Topcon, BVI (tidligere DJ Instrumenter), MMC og foreningens egen fond. Ansøgningsskema og vejledning kan hentes på selskabets hjemmeside.

Ansøgningsfrist 1. maj 2022

Arrangør:

FS Øjne

FERIEANNONCER

Alle annoncer skal indtastes via DSRs hjemmeside, www.dsr.dk/annoncering Vælg "Ferieannoncer" under "Annoncer i fagbladet Sygeplejersken".

Annoncerne må maksimalt indeholde 40 ord.

Priserne for medlemmer er kr. 700,- ekskl. moms, ikke-medlemmer kr. 995,- ekskl. moms.

**FERIELEJLIGHED
NICE**

Skøn 3.værelses lejlighed i boligreservat med lukket port, ved den Franske Rivera Cagnes sur Mer, 5 km fra Nice lufthavn. Indeholdende 2 soveværelser 4 sovepladser, separat bad/toilet, stue, stort køkken. Køl/frys/opvaske/vaskemaskine. Stor altan med udsigt over Middelhavet. Egen parkering, elevator. Ingen gadestøj. Tæt på indkøb. Lav/mellem/ høj sæson: 4000/5000/6000 kr./ uge + 30 euro slutrengøring.

Henvendelse:
Email: hewula@hotmail.com
Mobil: 2227 0509

**TILBRING FERIE I
FYRPASSERENS VILLA
I SKAGEN**

Tilbring ferien i Fyrpasserens Villa i Skagen. Smukt renoveret hus med 2 separate lejligheder. Kan også lejes samlet.

Centralt beliggende tæt på Det hvide Fyr. 300 m. til stranden.

Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside www.fyrpasserens-villa.dk eller ring på tlf. 6178 1041 eller 4042 7853.

**LEJLIGHED I BERLIN
PRENZLAUER BERG**

Lejlighed i Berlin, Prenzlauer Berg. Hyggelig 2 værelses lejlighed med altan, plads til 4 pers. udlejes.

Beliggende i et skønt kvarter med mange cafeer og butikker.

Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside: <http://sites.google.com/site/berlinprenzlauerberg/> eller ring på tlf. 2567 1484

**ANNONCE FOR
BAYER****VILLA MED HAVUDSIGT
I SKØNNE KALKAN I
TYRKIET**

Villa med havudsigt i skønne Kalkan ved Tyrkiets Middelhavskyst. Arkitekttegnet villa beliggende på bjergskråning i olivenlund med udsigt over middelhavet. Der er egen swimmingpool og egen have. Villan er med tagterrasse på 150 kvm. Villan rummer plads til 8 personer. Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside: www.villakaya.dk Eller ring på 2567 1484

SVAR PÅ

TESTEN

SIDE 35

1: B	5: C
2: A	6: B
3: A	7: A
4: C	8: C

Viden, værktøjer og kompetencer på højt niveau

Er du nysgerrig på efteruddannelse? Vi tilbyder en række forskellige uddannelser og kurser på masterniveau:

- Master i Sundhedsfremme
- Master i Socialt Entreprenørskab
- Master i Organisationspsykologi
- Master i Projekt- og Forandringsledelse
- Master i Professionel Kommunikation
- Master i Uddannelse og Læring
- Masterkursus i Ledelse og samarbejde i psykiatrien
- Masterkursus i Sygeplejersken som mentor
- Masterkursus i Inddragelse der virker i sundhedssektoren

Start
august
2022

Læs
mere på
[ruc.dk/
veu](http://ruc.dk/veu)

RUC
Roskilde Universitet

DIN VIDEN ER VIGTIG LÆR AT FORMIDLE DEN TIL VERDEN

bliv fagjournalist

Din faglige viden er ikke almen viden for andre – men det kan den blive. Hos os lærer du at formidle journalistisk, så modtageren forstår det. Vi udstyrer dig med den journalistiske værktøjskasse, så du bliver i stand til at interviewe, ideudvikle, researche, vinkle og meget mere. Og alt sammen på professionelt niveau.

Uddannelsen tager to år på deltid, så du kan kombinere den med et arbejdsliv.

kom til infomøde

Aarhus: 4. april klokken 17.00
København: 5. april klokken 17.00

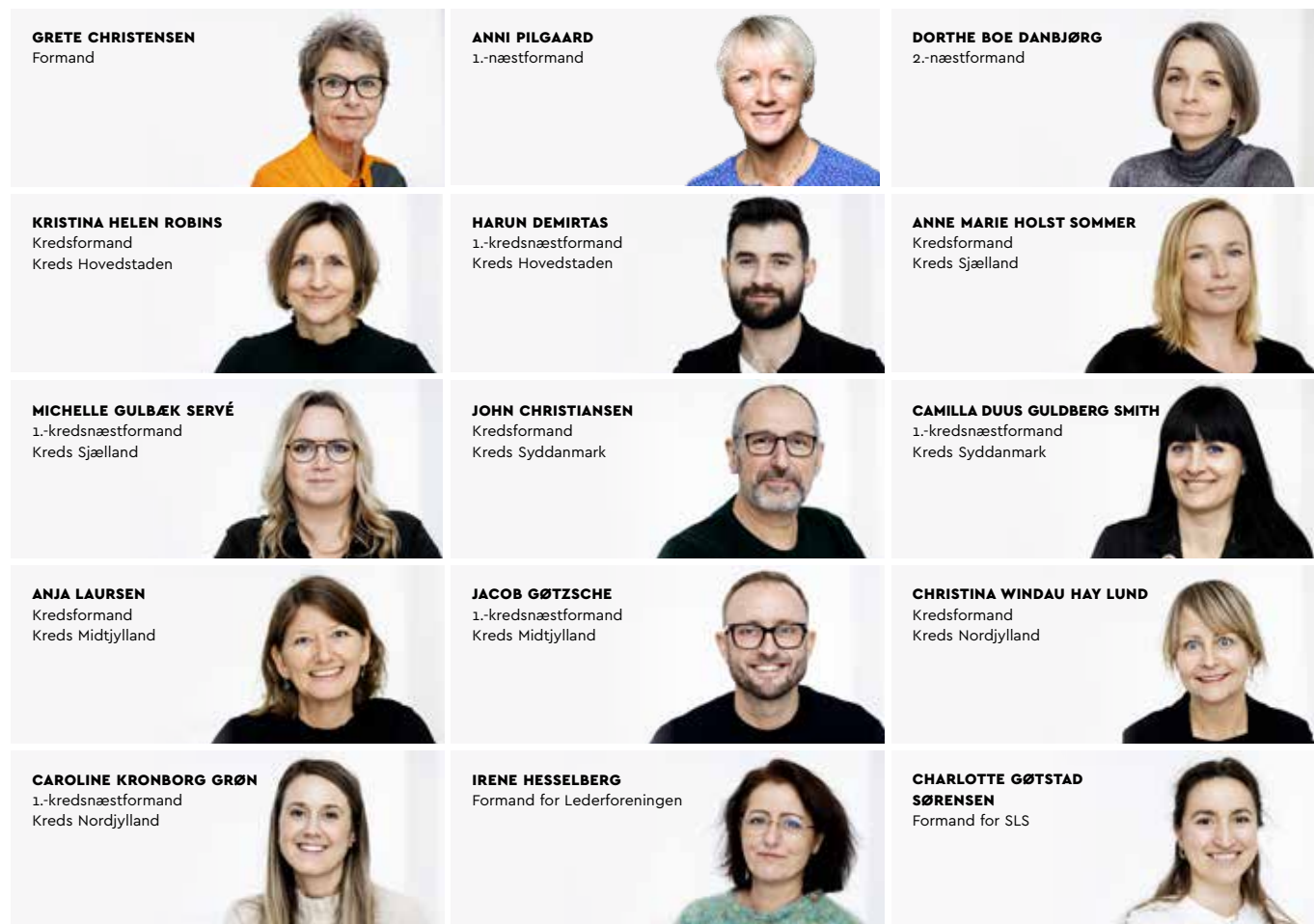
Se mere og tilmeld dig på: dmjx.dk/fagjournalist

Danmarks Medie-
og Journalisthøjskole

DMJX

DANSK SYGEPLEJERÅDS HOVEDBESTYRELSE

DANSK SYGEPLEJERÅD CENTRALT

Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 3315 1555
Fax: 3315 2455
www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man - tors 9.00 - 16.00
Fre 9.00 - 15.00

**Lederforeningen
Dansk Sygeplejeråd**
Sekretariatschef
Jonna Søegaard
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 3900
www.dsr.dk/lederforeningen
lederforeningen@dsr.dk

**Sygeplejestuderendes
Landssammenslutning**
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 4234
www.dsr.dk/sls
sls@dsr.dk

Sygeplejeetisk Råd
Formand
Anne Bendix Andersen
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
www.sygeplejeetiskraad.dk

KREDS HOVEDSTADEN

Kredschef
Luisa Gorgone

Frederiksborggade 15, 4.
1360 København K
Telefon: 7021 1662
Fax: 7021 1663
www.dsr.dk/hovedstaden
hovedstaden@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man, tirs, tors, fre
9.00 - 14.00
Ons 13.00 - 16.00

Lokalkontor
Store Torv 11, 1.
3700 Rønne
Telefon: 7021 1662
Fax: 5695 3812

Åbningstid
Man 12.00 - 15.00
Tirs 9.00 - 12.00
Tors 12.00 - 16.00
Se også dsr.dk/bornholm

Hjemmesiden indeholder
individuelle kontaktoplysninger på kredsens
medarbejdere og formandskab.

KREDS SJÆLLAND

Kredschef
Mads Hyltdgaard

Møllevej 15
4140 Borup
Telefon: 7021 1664
Fax: 7021 1665
www.dsr.dk/sjaelland
sjaelland@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Telefontid
Man, ons 9.00 - 14.00
Tirs, tors 13.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

Fremmøde
Man, tirs, ons 8.30 - 15.30
Tors 12.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

KREDS SYDDANMARK

Kredschef
Puk-Maria Holmgaard

Vejlevej 121, 2.
7000 Fredericia
Telefon: 7021 1668
www.dsr.dk/syddanmark
syddanmark@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, ons, fre
8.30 - 13.00
Tors 13.00 - 16.00

KREDS MIDTJYLLAND

Kredschef
Lotte Niebur

Fælles postadresse
DSR, Kreds Midtjylland
Marienlystvej 14
8600 Silkeborg
Du er altid velkommen i
åbningstiden, men ring
og aftal tid.
Telefon: 4695 4600
www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, tors
10.00 - 15.00
Ons 13.00 - 15.00
Fre 10.00 - 12.30

Lokale kontorer
Stationsvej 8a
7500 Holstebro
Åbent efter forudgående
aftale.

EcoPark
Bautavej 1A
8210 Aarhus V
Åbent efter forudgående
aftale.

KREDS NORDJYLLAND

Kredschef
Iben Gravesen

Sofiendalsvej 3
9200 Aalborg SV
Telefon: 4695 4850
Fax: 9634 1426
www.dsr.dk/nordjylland
nordjylland@dsr.dk

Kontorets åbningstider
Man - ons 9.00 - 15.00
Tors 13.00 - 16.00
Fre 09.00 - 12.00

ANNONCE FOR BAYER